

Wël Jethu cï Matheo göt Wët nom

Athör Matheo ë jam Wët Puøth Yam ye Jethu raan cï lueel, yen bï kəc waar yiëth kārac yiic, raan yen cï kəŋ kenhüm tiεεŋ thïn, kək cï Nhialic thön kacke. Käkka, aa yeku yök athör thεεr wël Nhialic yiic. Wët Puøth Yam kënë acie tēnē kəc Itharel kepēc, kəc kek ke dhiëeth Jethu thïn ku düt kamken, ee wët puøth lək thæi ëbën pinynhom.

Athör Matheo aci ηיע guiir. Ee rot jək dhiënh Jethu, ku teet miśc nom ë Jethu ku tē cï jəŋrac ye thəm thïn. Ku wëetden yen kəc lək tē bï kəc pïr thïn aköldä, ku piöcde ku tē yen kəc kuony thïn Galilia. Ku ë käkka cök ciëen, Matheo aci tēwäär jiël Jethu Galilia bï la Jeruthalem göt aya, cïmën kək cï röt looi tēnē ye wäär bï ye guø nək, cï bën la thök piëët cï ye bën piäät tim cï riü kəu. Ku jəl aa jön cï yen rot bën jət.

Athör Matheo ë Jethu nyuøøth ke yen raan piöc ril ηic kəŋ apeï, ke la riel yen löŋ Nhialic teet yic bï lööny kəc puøth apath, ku ë piöc kək Bääny Nhialic aya. Abanđit piöcde yic aci Matheo tek yic dhiëc ku gët këlä,

Piöcde gət nom rin ηיע ciεεŋ ku tē bï kəc ye Bääny pan Nhialic këden la thïn aköldä. (cökđit 5-7)

Lək tēnē atuuc kathiäär ku rou ë luøiden bik looi. (cökđit 10)

Kəŋ rin Bääny pan Nhialic. (cökđit 13)

Piöc rin atuuc. (cökđit 18)

Piöoc rin thök piny, ku Bääny pan Nhialic bi bën.
(cökdit 24-25)

Käk tä thün

Kuat Jethu ku dhiënhde 1:1–2:23

Piöoc Joon raan kəc muəc nhüim 3:1-12

Miəc nom Jethu ku tē cī jəŋrac ye them thün.
3:13–4:11

Piöoc Jethu Galilia 4:12–18:35

Jäl Jethu Galilia bi la Jeruthalem 19:1–20:34

Nin ciëen kadhorou thuənde nom tueŋ 21:1–
27:66

Jön rot ku nyooth rot ē Bānyda 28:1-20

Kuat Jethu raan cī ləc ku dəc

(Lk 3:23-38)

¹ Käkka aa rin kuat kəc ke dhiëeth Jethu thün,
kuat Bënyŋaknom Debit bö cök tənē Abaram.

² Abaram ē ye wun Ithäk.

Ithäk ē ye wun Jakop.

Yen cī Juda bën dhiëeth kek wämäthakën kök.

³ Juda ē ye wun pandiεt, Peredh ku Dhara ku
manden ē cəl Tamar,

Peredh ē ye wun Yedhron
ku Yedhron ē ye wun Ram.

⁴ Ram ē ye wun Aminadap,
ku Aminadap ē ye wun Nacon,
ku Nacon ē ye wun Thalmon.

⁵ Thalmon ē ye wun Boath,
ku man ē cəl Rayäp.

Boath ē ye wun Obet,

ku man ē cəl Ruth,
ku Obet ē ye wun Jethe.

⁶ Ku Jethe ē wun Bënyŋaknom Debit,

ku Debit ë ye wun Tholomon, ku man ëci kaŋ aa
tiŋ Uria.

⁷Tholomon ë ye wun Raboam,
ku Raboam ë ye wun Abija,
ku Abija ë ye wun Atha.

⁸Atha ë ye wun Jopat, Jopat ë ye wun Joram,
ku Joram ë ye wun Udhia.

⁹Udhia ë ye wun Jotham,
Jotham ë ye wun Ayath,
ku Ayath ë ye wun Yedhekia.

¹⁰Yedhekia ë ye wun Manathe,
Manathe ë ye wun Amon,
ku Amon ë ye wun Jothia.

¹¹Jothia ë ye wun Jekonia, ku wämäthakën kök, ku
jal ke peec ku yëth ke Babilonia.

¹²Wën cï ke yäth Babilonia aaci la dhiëth këlä,
Jekonia aci Cealtiel la dhiëëth.

Cealtiel ë ye wun Dherubabel.

¹³Dherubabel ë ye wun Abiöt
ku Abiöt ë ye wun Eliakim.
Ku Eliakim ë ye wun Adhor.

¹⁴Adhor ë ye wun Dhadok.
Dhadok ë ye wun Acim,
ku Acim ë ye wun Eliöt.

¹⁵Eliöt ë ye wun Aliadhër
ku Aliadhër ë ye wun Mathan.
Ku Mathan ë ye wun Jakop.

¹⁶Ku Jakop ë ye wun Jothep mony Maria,
ku ë yen aci Jethu cäl Raan cï lac ku dæc bën dhiëëth.

¹⁷ Këya, kuat Jethu ë kith, ee ye yic thiäär ku nuan jöök Abaram yeet Debit, ku ben yic aa thiäär ku nuan yeet tēwäär cī ke pεεc Babilonia, ku ben yic aa thiäär ku nuan jöök kōc cī dhiëeth Babilonia yet dhiënh Jethu raan cī lōc ku dōc.

*Maria acī meth yök ke cīn moc
(Lk 2:1-7)*

¹⁸ Dhiënh Jethu ë loi rot kēlä. Maria ë wīc Jothep bī thiaak. Tēwēn kēc ye gam, ke yök ke cī liēc ë manh yök tēnē Wēi Nhialic. ¹⁹ Jothep, raan awēn wīc ye bī thiaak ë ye raan path, ku akēc wīc bī Maria yōör guōp, go wīc bī puōl ke cīn raan piñ ye.

²⁰ Tēwēn wīc yen kēnē bī looi, ka atuny Nhialic nyuth rot ye nyuōth yic ku lueel, “Jothep, manh Debit, duk riōc ba Maria cīi thiak, rin ë riēl Wēi Nhialic yen ayök yen manh tō yeyäc. ²¹ Yeen abī mēnh moc dhiëeth, ku aba cāk ke cōl Jethu rin yen ë raan bī kōc wēēr bei adumuōmken yiic.”

²² Kēnē acī rot looi këya, bī wēt Nhialic cī raan kākke tiñ lueel yenhom tiεεñ. Ku wēt kēnē ëcī lueel ëlä, ²³ “Nyan bīm abī liēc, ku abī manh moc dhiëeth ku abī cōl Emanuel. Ku wētde yic, Nhialic atō kek yook.”

²⁴ Këya, Jothep acī kē cī atuny Nhialic lēk ye gam, ku yeth Maria baai. ²⁵ Ku aa kēc rēer cimēn tik ke moc yet tē dhiëeth Maria wēnde, ku ciēk Jothep ke cōl Jethu.

2

Jethu acī nyuōth kōc thāi

¹ Tëwën cī Jethu dhiëëth gen Bethalem pan Judia, wäär ye Yërot Bëny. Ke bāny kōk ŋic kāk Nhialic bō piny ciëen ku yëëtkë Jeruthalem, ² ku thiëckë, “Tō Bënyŋaknhom kōc Itharel puɔc dhiëëth tēno? Ciëerde acuk tiŋ piny ciëen, yen abī yōk buk bēn door.”

³ Nawën piŋ Bëny Yërot ë wēt kënë, ke jieth puɔu, agut kōcdit kāk Nhialic Jeruthalem aya. ⁴ Go bānydit kāk Nhialic, ku kōc piōōc löōŋ cōl ëbēn ku thiëc ke, “Ye tēnɛn bī Raan cī lōc ku dōc dhiëëth thīn?”

⁵ Gokë lueel, “Abī dhiëëth gen Bethalem pan Judia, cit wēt cī raan kāk Nhialic tiŋ gōt ëlä,

⁶ ‘Yīn Bethalem pan Judia, na cōk alōn koor yīn kam gεethdit pan Judia, ke yīn abī bēny mεc thāndiēn Itharel tuōl thīn.’ ”

⁷ Go Yërot bāny wēn bō ciëen cōl ë rōt, ku thiëc ke akōl tiŋ kek ciëer panden. ⁸ Ku cōl ke aa bεr Bethalem ku thōn ke ëlä, “Lak wiëckë meth apɛi ku na yōkkë, ke we dhuk bāk bēn lēk ya, ba la aya, ba la door.”

⁹ Nawën cīk wēt Bëny Yërot piŋ ë ke löōny dhōl, ku tiŋkë ciëer wäär cīk tiŋ ciëen panden ke wat kenhīim, ku ler ku kēec yōt nhom, yōn tō meth thīn, ¹⁰ ku mitkë puōth apɛi. ¹¹ Ku lek yōt ku yōkkë meth kek man, ku gutkë kenhīal piny ku dorkë, ku liepkë jōgōaken thook ku juërkë milōōŋthith, ku adōŋ nīr mit tuōlde ku adōŋ kec.

¹² Nawën ke nyuōth ku lēk ke bīk cīi dhuk tēnē Yërot, gokë dhuk panden dhël dēt.

Meth acī riεŋ Ijip

13 Wën cī kek jāl ka atuny ë Nhalic nyuth rot Jothep ku nyuëth ëlä, “Jot rot ku luəc rot wei kek meth ku man ku lak Ijip, ku rëerkë thīn yet aköl bī yen we lëk bāk dhuk, rin Yërot awīc meth bī nök.”

14 Go Jothep rot jot ku nyεei meth kek man ë wëër kënë, ku lek Ijip. 15 Ku rëerkë thīn yet aköl thou Yërot, rin bī wët raan kāk Nhalic tīn, cī lueel thεer ëlä yenhom tiεeη, “Yen abi Wëndië cəol Ijip.”

16 Nawën tīn Yërot lən cī bāny ke bö ciëen ye ruëeny, ke riääk puəu. Ku cəl mīth röör aa nök ëbën Bethalem, ku bëei kök thiääk kek ye, mīth ye ruönken rou, ayī mīth kök këc run karou dööt, cīt tē ye tāk ye tēwäär piη yen wët tēnë bāny ciëen.

17 Ku kāk ke cī Jeremia raan kāk Nhalic tīn lueel thεer, aaci kenhīim tiεeη thīn. Ku ëcī lueel ëlä,

18 “Dhiëeu ëcī piη gen Rama,
dhiëeu ku kiεeu ë dīt apeī.
Kəc Itharel aake dhur miëthken,
Ku aaci wëc ë puəu ye gam,
rin cī kek thou ëbën.”

Meth aci dhuk

19 Nawën cī Yërot thou, ka atuny Nhalic ben rot nyuöth Jothep pan Ijip, 20 ku lueel ëlä, “Jot rot, ku dhušk meth kek man pan Itharel, rin kəc wäär wīc ye bik nök aaci thou.” 21 Go Jothep rot jot, ku jiël kek meth ku man, ku dhuk pan Itharel.

22 Nawën piη lən ye Arkelao bëny Judia nyin wun, go riöc bī la Judia, ku ben nyuääth, go muəl la Judia ku ler Galilia, 23 ku ler ku rëer gen cəl Nadharet. Këya, wël ke cī raan kāk Nhalic tīn

lueel aaci kenhiiim tieen thün, “Lön bi Jethu aa raan Nadharet.”

3

*Piöoc Joon raan kəc muəoc nhiiim
(Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)*

¹ Ye ninkä, Joon raan kəc muəoc nhiiim eci piöocde jock pan Judia, roor tē cii ceñ, ku lək kəc elä, ² “Pälkē luoi kārāc rin Bääny Nhialic aci thiök.”

³ Mony kēnē, yen eci Ithaya raan kāk Nhialic tiñ jam rienke theer wäär lueel yen ye elä, “Raan kākkiē tiñ abī piñ röl ke jam roor tē cii ceñ, ‘Guierkē dhēl ē Bēny, luoi kē dhölke bik la cök.’ ”

⁴ Joon ē ye ceñ alēth cī looi nhiēm thöröl, ku ceñ gəp ye anum, ku miih ke ye cam, aa kəryəm ku kiēc. ⁵ Kəc Jeruthalem ku kəc juēc pan Judia, ku ləñ Jordan ebēn aaci wət tēnē ye, ⁶ ku lekkē adumuöömken, ku jəl Joon ke muəoc nhiiim wär Jordan.

⁷ Wēn tiñ Joon kəc juēc akut Parathi ku Thaduthi ke bö tēnē ye bi ke bēn muəoc nhiiim, ke lək ke, “Awēk dhiēnh kāpieny! Yenə lək we bāk kat kēreec bö? ⁸ Luoi kē kāk ye nyooth lön cī wek muöl kārāc yakē ke looi. ⁹ Ku duökkē wepuōth təñ ku luēlkē yok aa miih Abaram. Alək we, lön alēu Nhialic bi aleelkā cəl aaye miih Abaram. ¹⁰ Ku emēn yēp aci ther bi ke tiim yep, rin na ye tim cie luək miih path, ka yep ku cuet ē mēec. ¹¹ Wek aa ya muəoc nhiiim ē piū bāk luoi kārāc puöl, ku raan bö ciēen yacök abī we muəoc nhiiim ē Wēi Nhialic ku mac. Yeen adit

2:23 Mk 1:24; Lk 2:39; Jn 1:45 **3:2** Mt 4:17; Mk 1:15 **3:3** Ith 40:3 **3:4** 2Bñ 1:8 **3:7** Mt 12:34; 23:33 **3:9** Jn 8:33 **3:10** Mt 7:19

apɛi tənə ɣa, ku ɣen acii path na cək a warke ka cä lëu ba ke dök. ¹²Yeen acit raan muk lək ë kām, ye rap kōöm bī rap tek thook ke miël. Ku wiiu rap ku tōöu ke. Ku ɣoot miël many cie thou.”

Jethu acī muəɔc nhom
(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)

¹³Nawën ke Jethu jiël Galilia bī la Jordan bī Joon la muəɔc nhom. ¹⁴Go Joon them bī Jethu yenhom waar ku lək ye, “Awiëc bī ya yin muəɔc ɣanhom. Yenö bii yin tənə ɣa?”

¹⁵Go Jethu dhušk ye, “Cəl aloi rot këya. Ee tēde bī rot looi kälä rin bī ɣok kë wic Nhialic tiεεɲ nhom.” Go Joon gam.

¹⁶Kaam wën cī Jethu muəɔc nhom, ke bö bei wüir ku tɪɲ nhial ke liep rot, ku tɪɲ Wëi Nhialic ke bö yenhom kecit kuur ë dit. ¹⁷Ku piɲ röl Nhialic nhial ke lueel, “Kënë ë manhdiën nhiaar, ɣen amit puöu tənə ye.”

4

Jethu acī jəɲrac them
(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)

¹Kaam wën ke Wëi Nhialic la Jethu guöp, ku ɣëth roor tē cii ceɲ bī jəɲrac la them. ²Ku jəl miëth theek nin thiärɲuan, aköl ku wëër go cək nöc. ³Go jəɲrac rot cuöt ye ku lueel, “Na ye Wën Nhialic, ke lək aleelkä bīk röt wel bīk ya ayuöp.” ⁴Go Jethu bëër, “Acī göt theër ëlä, ‘Raan acie pīr ayup ë rot, ee pīr wël bën bei ëbën Nhialic thok.’ ”

3:17 Cäk 22:2; Wk 2:7; Ith 42:1; Mt 12:18; 17:5; Mk 1:11; Lk 9:35

4:1 ɸëb 2:18; 4:15 **4:4** L.rou 8:3

⁵ Go jəŋrac ɣäth gendit ku tɛəu luanə Nhialic
nhom, ⁶ku lueel tənə ye,
“Na ye wən Nhialic, ke yī cuet rot piny, rin ěcī gət
ələ,
‘Nhialic abä atuöocke lək bik yī muk kecin, ba yicök
cīi deeny aləl.’ ”

⁷ Go Jethu lək ye, “Acī gət əlä aya, ‘Duk Nhialic
Bänydu them ə path.’ ”

⁸ Go jəŋrac bən ɣäth gən bär apɛi nhom, ku nyuth
bɛəi pinynhom əbən ke diɛkden. ⁹Ku lueel tənə ye,
“Käkkä əbən aba yiək yī tɛ cuet yin rot piny ku door
ɣa.” ¹⁰ Go Jethu lək ye, “Jälə, Jəŋ ater, rin acī gət əlä,
‘Yin abī Nhialic Bänydu door ku loi wətde yetök!’ ”

¹¹ Go jəŋrac nyään piny, ku bö atuuc nhial ku
konykə.

Jethu acī luəide jəək Galilia
(*Mk 1:14-15; Lk 4:14-15*)

¹² Nawən piŋ Jethu lən cī Joon dəm, ke dhuk
Galilia. ¹³ Ku jiəl Nadharet gənden ku le rɛər
Kapernaum, gen thiäk kek wär Galilia, ləŋ Dhe-
bulun ku Naptalī. ¹⁴ Kənə ěcī rot looi, bī wət cī
Ithaya raan kək Nhialic tiŋ lueel yenhom tiɛɛŋ,

¹⁵ “Piny ə Dhebulun ku piny Naptalī,
tə la wīir, wär Jordan aləŋtui,
Galilia, wun thäi juəc kuc Nhialic!

¹⁶ Kəc ke rɛər muööth yic
aacī rueldit apɛi tiŋ.
Ku kəc ciəŋ piiny muööth yic tən thou,
ruel acī bən.”

¹⁷ Ku ë nïnkä, Jethu acï piöcde jöök, ku lëk kəc ëlä, “Pälkë luoi kärac, rin Bääny Nhialic acï thiök.”

Jethu acä amëi kaŋuan cööl
(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

¹⁸ Tëwën kuëny Jethu wär Galilia yöu, ke tïŋ amëi karou, Thaimon, ku ë cöl Pïter aya, kek Andria wämënh ke däm rec buoi. ¹⁹ Go lëk ke, “Biathkë ya ku wek aaba piöc bäk kəc aa däm.” ²⁰ Gokë biaiken nyään piny nyin yic ku buöthkë Jethu.

²¹ Wën jiël yen ë tën, ke tïŋ Jemith ku Joon kek wunden Dhubedi riäi yic, ke guir biaiken. Go Jethu ke cööl. ²² Gokë lööny dhöl nyin yic kek ye, ku nyiëŋkë wunden piny riäi yic.

Jethu ë piöc ku kony kəc tuany
(Lk 6:17-19)

²³ Ku jöl Jethu pan Galilia kuany yic, ke ye piöc yön amat yiic, ku lëk kəc Wët Puöth Yam ë Bääny Nhialic, ku kony kəc kuat tuaany ëbën bik pial. ²⁴ Go lécde thiëi piny pan Thiria ëbën, go kəc ke tuany tuëny juéc, kəc ke rem gup apëi, ku kəc cï jakrec däm, ku kəc la gup nok ku kəc cï ruai, bëëi tënë ye. Goke kony bik pial. ²⁵ Go kəc juéc apëi pan Galilia, ku gëeth kathiäär yiic, ku Jeruthalem ku Judia ku bëëi kök ləŋ Jordan, buöth.

5

Këŋ miët ë puöu cï Jethu piöc
(Lk 6:20-23)

¹ Wën tñj Jethu kəc juęc apei, go la tětthöny gət nhom. Ku nyuuc ku mět kacken ye buəth röt ye,

² go jam ku piöc ke elä,

³ “Kəc mit gup aa kəc ë læj kepuəth, rin ye Bääny pan Nhialic kēden!

⁴ Kəc mit gup aa kəc dhuöör rin bī Nhialic ke waac puəth!

⁵ Kəc mit gup aa kəc lir puəth, rin bī kek kē cī Nhialic thən yök!

⁶ Kəc mit gup aa kəc nək tuil puən la cök, ku aabi kueth yeen!

⁷ Kəc mit gup aa kəc abiökruel, rin bī keek kony aya!

⁸ Kəc mit gup aa kəc yer puəth, rin bī kek Nhialic tñj!

⁹ Kəc mit gup aa kəc ë kəc döör, rin bī keek aa cəl mīth Nhialic!

¹⁰ Kəc mit gup aa kəc ye jöör rin wět path, rin ye pan Nhialic kēden!

¹¹ “Wek aa mit gup tē lēēt we ku nək we, ku tör kəc kək wegup wël lueth ë rienkiē. ¹² Yakē puəth miət ku dalkē wepuəth, rin bī ariöpdun dīt apei pan Nhialic. Yen ë tēwäär jöör kek kəc kək Nhialic tñj thñ aya.

¹³ “Wek aa cīt awai pinynhom. Ku na thöök kōu alēi, ke ben dhuök thñ kēdē? Awan cīt kēnē acie ben piath. Aye puök wei bī ya dum kəc cök. ¹⁴ Wek aa mermer pinynhom ebēn. Gen cī buth gət nhom acie thiaan. ¹⁵ Acīn raan mermer dēēp ku kum nyin, aye tōu tēn ë yen yöt mer yic thñ tēnē kəc

5:4 Ith 61:2 **5:5** Wk 37:11 **5:6** Ith 55:1-2 **5:8** Wk 24:3-4

5:10 1Pit 3:14 **5:11** 1Pit 4:14 **5:12** 2Läk 36:16; Luai 7:52

5:14 Jn 8:12; 9:5

tö yööt ebën. ¹⁶ Këya, mermer adhil tñj kəc ebën, rin na tñjkë luaidun path la cök ka lec Wuurdun tö nhial.

Piöoc Jethu rin ë löj

¹⁷ “Yakë tak lön cï yən bën, ba löj Mothith ayi kāk ye kəc kāk Nhialic tñj piöoc bën rac? Acie tēde, yən akēc bën ba ke bën rac, yən aci bën ba ke bën thääp.

¹⁸ Alëk we alanden, agut tē bī nhial ku piny liu, acin wēt koor ayi këthiin tö löj yic, bī kañ määp ke kēc guöt nom. ¹⁹ Këya, raan dhoj löj tök kəu, cək a löj thin koor, ku piöoc kəc kək bīk löj dhoj kəu aya, acin tēpeth bī yök pan Nhialic. Ku raan thek ke, ku ye ke piöoc abī ya raandit apēi pan Nhialic. ²⁰ Alëk we, na cīi piathdun ku luaidun la cök, abī luoi kəc piöoc lööj Nhialic ku luoi Parathi waan thok, ke wek aaci la pan Nhialic alanayon.

Löj yam awär löj thær

²¹ “Acäk piñ lön cï ye lək wärkuan dit thær ëlä, ‘Duk raandä näk, ku na ye raan näk raan dēt ka bī luök wei.’ ²² Ku wek aa lək wēt kënë, raan la puöu agöth tēnē raandä, abī luök wei aya. Ku na ye raan lat wämēnh, ‘Yin acin nom!’ Ka tēm thou, ku na ye raan lat raan dēt, ‘Yin acin puöu,’ Ka bī yäth pan mac. ²³ Na lo juar ariäk nom, ku lo tak lön cï wämuuth puöu riäak tēnē yī, ²⁴ ke yī nyiëēj këdu ariäk lööm ku löör bāk kañ la döör wek wämuuth, ku jol dhuk ba Nhialic la juër.

²⁵ “Ləc wēt waar yic ku döörkë wek raan yēth yī luk yic. Na cīi löc looi kēlä, ka yēth yī luk yic tēnē bēny. Ku bēny abī yī la thön apuruuk, ku mac

5:15 Mk 4:21; Lk 8:16; 11:33

5:16 1Pit 2:12

5:18 Lk 16:17

5:21 B.bei 20:13; L.rou 5:17

yī. ²⁶ Yīn alək yic, yīn acīi bī kaŋ lony yet tē bī yīn kēthiin kōny tēnē yī kaŋ cool.

Jethu ajai ē kār

²⁷ “Acāk piŋ lōn cī ye lueel th_{εε}r ēlā, ‘Duk tiŋ raandā kār.’ ²⁸ Ku alək we, raan dōt tik ku tuiil ye, kacit raan cī tik kōr aya rin tō yen yepušu. ²⁹ Kēya, na ye nyindun cuēc yī cōl aloi awuōc, ke ŋuēt bei ku cuat wei! Aŋuēēn ba cōr nyiēn tōk, tēnē lōn bī yī cuat pan mac ēbēn. ³⁰ Ku na ye cindun cuēc yī cōl aloi awuōc, ke t_{εε}m wei. Aŋuēēn ba la ciēn tōk, tēnē lōn bī yīn la pan mac.

Jethu ajai ē liōōi

(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

³¹ “Acī lueel aya ēlā th_{εε}r, ‘Raan pāl tiēnde adhil athōr ē liōōi gōt tēnē tik.’ ³² Ku alək we, na ye raan cī tiēnde liōōi ke kēc wīc mony dēt, ka bī ye cōl aloi adumuōōm, ku raan thiak tiŋ cī liōōi ka cā akōr looi.

Jethu ajai ē kuēēŋ

³³ “Acāk piŋ aya lōn cī ye lək kōckun th_{εε}r ēlā, ‘Duk mēl kuēēŋ ē lueth, muk kuēēŋdun ca looi tēnē Bēny.’ ³⁴ Ku alək we, duōkkē mēl kuēēŋ, tēdē rin pan Nhialic tēdē rin ē Bāānyde, ³⁵ tēdē rin piny, rin yen ē tē m_εc Nhialic ku duk kuēēŋ Jeruthalem rin ē gen Bēnydit. ³⁶ Duk kuēēŋ ē cōōkdu rin acie yīn yī cak ye. ³⁷ Jamdu ē lōn bī yīn ye lueel amāāth ē path, ‘Ee kēya’ ku, ‘Acie kēya,’ Kē ye juak thīn, ee bēn tēnē jōŋrac.

5:27 B.bei 20:14; L.rou 5:18 **5:29** Mt 18:9; Mk 9:47 **5:30** Mt 18:8; Mk 9:43 **5:31** L.rou 24:1-4; Mt 19:7; Mk 10:4 **5:32** Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18; 1Kor 7:10-11 **5:33** Leb 19:12; Kn 30:2; L.rou 23:21 **5:34** Jem 5:12; Ith 66:1; Mt 23:22 **5:35** Ith 66:1; Wk 48:2

Jethu ajai ë guur
(Lk 6:29-30)

³⁸ “Acäk piñ aya ke cï lueel ëlä, ‘Na yup raan yi nyin ke yup nyin aya, na dhoñ yilëc ke dhoñ lëc.’
³⁹ Ku wek alëk këñë, duk kërac col këreec dët. Na gut raan gëmdun cuëc ke wël gëm dët aya. ⁴⁰ Na wïc raan dët bi këdun path tuöör nyin, ke mät këdun dët puoñth nhiar aya. ⁴¹ Na col raan yi ba këthiek muk tënë ye, ke ruac ba yäth tëmec. ⁴² Muoc raan lim yi, ku na wïc raan këdän tënë yi, ke gam ye.

Nhiar kəc man yün
(Lk 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Acäk piñ ke cï lueel ëlä, ‘Nhiar kəc mäath kek yi ku man kəc ater.’ ⁴⁴ Ku alëk we, nhiarkë kəc aterdun ku röökkë rin kəc jör we, ⁴⁵ rin bi wek jäl ciët mïth Wuurdun tö nhial, rin ë piny col abak tënë kəc path ku kəc rëc kedhie, ku col deñ atueny tënë kəc ë luui këpath ku kəc luui kärac aya. ⁴⁶ Na nhiar ke ë kəc nhiar yi kepeç, ke ye rin nõ bi Nhialic yi kony? Cii kəc kut ajuër ye looi këlä aya? ⁴⁷ Na yeke muöth ë kəc mäath kek yi ë röt, ke la këpeth ca looi wër yin kəc kök? Cii kəc cie kəc Itharel këcüt këñë ye looi aya? ⁴⁸ Yin adhil piath cimën puoñth Wuur tö nhial!

6

Duk nhiam ë kuöny ca gam

¹ “Tietkë röt bäk këpath cii ye looi ë kəc nhim rin bi we tiñ. Na luöikë këya, ka cïn ariöp bäk yök tënë Wuurdun tö nhial.

² “Na le raan ḡḡ ca kony, ke yī duk nhiam ba ya cath ke luel cīmēn kəc alueth, ye looi tēn amat ku dhəl yiic, rin bī ke leec. Dətkē apath, kek ē kəckā acīn ariöp dēt benkē yök. ³ Ku na gām raan ḡḡ kədāḡ, ku cək a mätthdu ke duk cəl aḡic. ⁴ Rin bī kədun cī yīn raandä kony cīi ḡic. Na loi këya, ke yīn abī Nhialic cuöt, raan yen këriëc ebēn ḡic, agut kë cī moony.

Jethu anyuth ḡo tē bī ḡok ya rök thīn
(Lk 11:2-4)

⁵ “Ku tē rök yīn, duk kəc alueth kīit, anhiarkē bīk rök ke kääc tēn amat ku dhəl yöth, rin bī ke tīḡ. Ku alək we, keek aacä ariöpdēn yök.

⁶ “Tē rök yīn, ke yī la tēdu ē rot, ku rök tēnē Wuur Nhialic cie tīḡ, rēer ē tēnē, ku yen Wuur daai yī, yen abī cuöt.

⁷ “Ku tē rök yīn, duk wəl ye ber yiic ē path cīmēn kəc kuc wēt Nhialic, kəc ye tak lən na luelkē wəl juēc, ke yen bī Nhialic rökken piḡ? ⁸ Duk rot loi ba ciēt ke, rin Nhialic ē kë tō yīpuōu ḡuḡ ḡic ke këc cak thiëc. ⁹ Këya, yīn adhīl rök elä,

‘Wādan tō nhial, bī riēnku aleec,

¹⁰ bī bäänydu bēn ḡoyiic,

bī wētdu alooi piiny cīmēn nhial.

¹¹ Muəc ḡook miēth yaköl.

¹² Päl wēt piny tēnē ḡook,

cīmēn ye ḡok ye puöl tēnē kəc rəc ḡook.

¹³ Ku duk ḡook cəl athem kërac, ku ba ḡook lac waar kërac yic.’

¹⁴ “Rin na ye wēt päl piny tēnē kəc kək, ke Nhialic abī wēt päl piny tēnē yī aya. ¹⁵ Ku na cīi wēt ye päl

piny tēnē kəc kək, ke Nhialic aciï wēt pəl piny tēnē yï.

Duk nyooth lən thək yïn

¹⁶ “Tē thək yïn, duk rēēr yï nōŋ nyin cīmēn ye kəc ruēeny ye looi. Aake nyïn looi ŋuarar bĭk nyuəəth lən thək kek. Alək we, keek aacä ariəpden yök. ¹⁷ Tē thək yïn, rēēr ē path ku duk nyooth lən nək cək yï, ¹⁸ bĭ ciēn raan ŋic ye lən thək yïn, ku Nhialic Aciēŋ yen kē ye ŋək looi ē rot ŋic, yen abĭ yiək ariəpdu.

Jiëek cie riääk atə pan Nhialic

(Lk 12:33-34)

¹⁹ “Duəkkē jak kək tō pinyŋhom rin ye aruəp ku keth ke rac, ku aaye cuēr kual aya. ²⁰ Kēya, apath bĭ ya jiëek pan Nhialic yen wĭc, yen acĭn kē bĭ ye rac. ²¹ Rin piändu abĭ ya rēēr akölaköl tē tō jaakdu thĭn.

²² “Kēya, puən path acĭt nyin path, raan path nyin ee daai apath, aciï thōŋ kek raan cĭ cər. Raan la puən yer acĭt raan path nyin, ²³ ku raan ye ŋic kēde ē rot, ee raan col puəu cĭt cər cie piny ē tĭŋ!

Nhialic ku jiëek

(Lk 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Acĭn raan bāny karou luəəi ē tək, tēdē ka man bāny tək ku nhiëēr bēny dēētē, tēdē ka thek raan tək ku dhēl raan dēt. Aciï raan lēu bĭ Nhialic ku jiëek nhiaar kedhie.

²⁵ “Kēya, alək we bāk cĭi ye diëēr kē bāk cam, ku kē bāk dek, rin bĭ wek rēēr we pĭr, tēdē ke we diëēr kək bāk ceŋ. Wēi aŋuēēn tēnē miēth. Ku guəp raan cĭi ŋuēēn tēnē alēth? ²⁶ Daaikē diet ē pār nhial, aa cie pur, ku aa cĭn mĭith yekē ke təəu, ee Wuur tō nhial

yen ë diεεr ë ke! Na week cäk ye kädit apeɪ tənë ke?
 27 Yenja kamkun na diir piërde, ke juak ruönke?

28 “Ku yenjö ye wek diεεr käk bäk ceŋ? Tiënke yök pεth ë cil roor, aa cie luui ku aa cie alëth ë kɔɔc ë rienken. 29 Ku adhiel lëk we na cök a Bënyŋaknhom Tholomon wäär ë jaakde yic, ee cii cit ke. 30 Ku na ye Nhialic wël tö roor cöl adhëŋ këya, wël tö thïn ëmën, ku na nhiäk nïn lik ke ril wei ku took ke mac, ke yeen cii we bi kuëcc nhiiim? Ye gam thiin koor ŋö be rëer kek we këya!

31 “Duökkë ye diεεr ku luεlkë, ‘Yenjö buk cam? Yenjö buk dek? Buk kë ceŋku yök tëno?’ 32 (Aa kɔc kuc wët Nhialic kek aa kepuöth yiék ë kääkä.) Ku aŋic Wuurdun tö nhial lön wic wek kääkä ëbën. 33 Yakë wepuöth wël bäänyde kek käk wic ke tënë we, käjuëc wiëckë ke aabi yiék we. 34 Këya duökkë ye diεεr ë nhiäk, nhiäk abi bën kek kääkke. Aköl ëbën ala yic këraacde ë rot.

7

Kəŋ kääku guiir ba raan dët jäl wëët (Lk 6:37-38, 41-42)

1 “Duk kɔc kök ye nyieeny kārāc cīk looi kāk ye ke looi aya, rin bi yi cii gut nyin, 2 rin tē ye luök kɔc kök, yen ë tē bi Nhialic yi luök thïn aya. 3 Yenjö, ye yin kërεεc dīt ye looi kuc, ku ye tiŋ kërεεc koor ye wāmuuth looi? 4 Ye kädë bi yin ke mēnhkui dāk kārāc ye looi, ku keek aaye looi aya? 5 Awëëŋkui! Kaŋkë kārāc yakë ke looi puöl, yen abi wek ye lëu bāk miëthakun jäl wëët.

⁶ “Duk jök gëm kënë Nhialic, ku duk rot göu ba wët lëk kəc cii ye bi gam, tädë aabi kuc ku näkkë yiin.

Röök yen wic Nhialic

(Lk 11:9-13)

⁷ “Thiëc, ku abi gam yi, wic ku aba yök, gut yöt thok ku abi naany thok tënë yi. ⁸ Raan ë thiëc, aye gam kädän, ku raan wic kädän, ee kë wic yök, ku raan yöt təŋ thok aye nän y thok ye akölaköl. ⁹ Nadë le raan kamkun gëm manhde dööt tē wic yen miëth? ¹⁰ Nadë, ke gëm këpiny, tē cī yen ye thiëc ë rəc? ¹¹ Na yakë njic wek kəc cii path bäk miëthkun aa gam kəpath wickë ke, ke Wuur tönhial cii kajuëc path bi gam kəc ye thiëc!

Löŋ la cök

¹² “Loi kəpath tënë kəc kök, cimen nhiëer yin ye bik kəpath looi tënë yi aya, kakkä kek aaci lueel thëer athör Nhialic yic.

Kuany dhël la pan Nhialic yic

(Lk 13:24)

¹³ “Kuany dhël ye kəc gum thün yic, rin dhël cii kəc ye gum thün, ee kəc yäth pan mac, ku ë yen aye kəc juëc mër thün.” ¹⁴ Ku dhël ye kəc gum thün yen ë la pan Nhialic, ku aa kəc lik kek aaye kuany yic.

Tietkë röt bi week cii wëŋ

(Lk 6:43-44)

¹⁵ “Tietkë röt kəc piöoc wël ë lueth, kəc bën tënë we ku luelkë wël puoth cī la läiläi, ku kək rëer keyäac arac apëi. ¹⁶ Aa bäk njic tēden ye kek luui thün. Acin mīth tim ye cam, ye bet tim dët cie ye

nhom. ¹⁷ Këya, tim ye miëthke cam ë luok mïth path, ku tim rac cïi miëthke ye cam, acïn kë ye yök tënë ye. ¹⁸ Tim pëth ye miëthke cam acïi lëu bi dhiëth mïth rëc, ku tim cïi miëthke ye cam acie kaŋ luok mïth ye cam. ¹⁹ Ku kuat tim cïn kë ye kuany tënë ye aye yep ku tok. ²⁰ Abën lëk we, kəc aa lueth, aa bäk ŋic tēden ye kek luui thïn.

Wek aa këc kaŋ ŋic

(Lk 13:25-27)

²¹ “Acie kuat raan ɣa cɔɔl, ‘Bëny, Bëny,’ Yen bi la pan Nhialic, aa kəc kë wïc Wā tō nhial looi kek aabi Bääny Nhialic yök. ²² Të le aköl kënë bën, abi kəc juëc lueel tënë ɣa, ‘Bëny, Bëny! Ƴok aaci wët Nhialic piöc ë rienku. Ku yok aaci jakrëc cuəp wei ë rienku, ku loiku kajuëc kəc göi!’ ²³ Ku aba lëk ke, ‘Wek aa këc kaŋ ŋic. Jälkë ɣalööm, kəc ë luui kārac!’

Kääŋ rin kəc karou cï bëi keer

(Lk 6:47-49)

²⁴ “Këya, kuat raan wëlkiën kã piŋ, ku luui ë wëlkã, abi ciët raan ŋic kãŋ cï paande looi tëthöny. ²⁵ Go deŋ tueny ku bö aboor ku yomdüt apeï. Ku paande akëc wïik rin cï ye buth tëthöny. ²⁶ Ku kuat raan wëlkiën kã piŋ ku cïi lui ë ke, abi ciët raan abëel cï paande looi tëthuth. ²⁷ Go deŋ tueny apeï ku bö aboor ku yomdüt, go baai wïik ëbën abi ciën yön tōŋ dōŋ!”

Thän awën tō thïn acï gäi

²⁸ Wën cï Jethu wël ke wïc bi keek lueel thöl, go thän awën tō thïn gäi tē cï yen ke piöc thïn, ²⁹ rin

Jethu acii cīt kacken piöoc ë lööŋ, rin acī piöoc ke la riel Nhialic.

8

Jethu acä atuet cəl apuəl

(Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

¹ Wën cī yen bën piny gət nhom, ëcī kəc juęc apëi buəth. ² Go raan cī tuet bën tənë ye ku gut yenhiaal piny yenhom ku lueel, “Bëny, na wïc ke yïn cəl ë tuen kënë adem.”

³ Go Jethu yekök riny ku gəət, ku lueel, “Ee yic awięc, Piaalë!” Go tuet guə dem nyin yic. ⁴ Ku lëk Jethu ye, “Muk yinhom apath duk kënë lëk raan dët, ləər ku nyuəth rot raan kək Nhialic bī caath, ku juar kəŋ cīt tē ye löŋ Mothith ye luεel thïn, bī kəc ëbën ŋic lən cī yïn pial.”

Jethu acī raan lui pan bëny apuruuk kony

(Lk 7:1-10)

⁵ Wën cī yen yet Kapernaum, ke bëny məc apuruuk juęc bö tənë ye ku lëŋ, ⁶ “Bëny, raan lui paandië atə baai ke tuany, acin tē ye yen rot cak jət, adhël apëi.”

⁷ Go Jethu lueel. “Yen abī la ba kony bī pial.”

⁸ Go bëny apuruuk bëër, “Bëny, duk rot nək cäth, rin yen acie raan path nadë ke yī bö atiëmdië yic, toc wëtdu ë path ku yeen abī pial. ⁹ Rin yen aya, yen arëër bānydit cök, ku yen ala apuruuk rëër yacök. Ku aya lëk ŋek. ‘Ləər!’ Ka la, ku lëk ŋek, ‘Bäär tən!’ Ka bö. Ku lëk raan lui paandië, ‘Loi kënë!’ Ka looi.”

¹⁰ Kaam wën piŋ Jethu wël raan kënë ke gëi, ku lëk kəc awën buəth ye, “Alëk we ayic, acin raan tön

ca kaŋ yök Itharel ke la gamdüt cüt kënë. ¹¹ Muökkë kënë nhom, kəc juęc aabi bën pinynhom ebën ku nyuuckë ë tök kek Abaram, ku Ithäk, ku Jakop yai yic bääny yic pan Nhialic. ¹² Ku kəc ke bi reër bääny yic aabi ciεεc ayeer muöth yic, tē bi kek reër thīn ke dhiau bīk kethook aa kac, ke ci nhūim la cöt.” ¹³ Ku wël yethok bēny apuruuk ku lueel, “Ləər, dhuök baai, yīn aci gam, ku kënë abi looi tēnē yī.”

Ku raanden luəi aci guə pial ë tēn awēn.

Jethu aci kəc tuany kony
(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)

¹⁴ Tēwēn le Jethu pan Pīter, ke yök man tiŋ Pīter piiny biöök yic ke ci juäi göök. ¹⁵ Go gəət, go juäi jäl, ku jət rot ku looi miēth tēnē ke.

¹⁶ Naɣən thēēi, ke kəc juęc la gup jakrəc biī tēnē ye. Go jakrəc cuəp wei kegup wēt thok ë path, ku kony kəc tuany bīk pial. ¹⁷ Kënë aci rot looi rin bi wēt ci Ithaya lueel thēer yenhom tiεεŋ, “Aci kuat arεem ku tuaany ebën jat yeyeth.”

Raan buəth Jethu adhīl puəu riəl
(Lk 9:57-62)

¹⁸ Nawēn tiŋ Jethu thändüt apēi yelööm, ke lək kacke bīk teem wār aləŋtui. ¹⁹ Go raan piöök lööŋ bēn tēnē ye ku lueel, “Bānydiē, yīn aba biaath kuat tē ler yīn thīn.” ²⁰ Go Jethu bēər, “Luəny roor aala yöötken yekē ke wuut, ku diet pār aala yöötken, ku Manh Raan acīn nhom baai pinynhom tēn.”

²¹ Go raan dēt kam kəc ye buəth lueel tēnē ye, “Bēny, cəl ɣa akəŋ wä la thiök.” ²² Go Jethu bēər,

“Buõth ya, ku päl kəc cīt kəc cī thou bik kacken thiök.”

Jethu aci yom cəl akääc

(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

²³ Go Jethu la riäi yic, ku buõth kacken ye buõth. ²⁴ Kaam awën, ke yomdit ril apeı jöt rot, ku loi atiaktiak rot bi riäi duër puk yic, ku Jethu ë nin. ²⁵ Go kacken ye buõth la tënë ye ku puöckë ke dhiau, “Luäk yo, Bëny, yok aa diir!” ²⁶ Go lëk ke, “Wek kəc koor gamdun, yenjö ye wek riöc kälä?” Ku jöt rot ku rël yom ku atiaktiak, gokë la dël. ²⁷ Go kəc awën gäi ku thiëckë röt, “Ye raan la guöp nõ kënë? Na cək a yom ku atiaktiak ë ke piñ wëtde!”

Kəc pan Gadara la gup jakrɛc

(Mk 5:1-20; Lk 8:26-29)

²⁸ Wën cī Jethu yet pan Gadara tö wär aləntui, ke räm kek röör karou ke bö bei rëñ nhïim. Ku röörkä aake la gup jakrɛc ë ke riir nhïim apeı, abi kəc aa riöc ke, abi ciën raan tääk ë dhël kënë. ²⁹ Gokë duöot looi wën tiñ kek Jethu, “Yenjö wïc tënë yo Wën Nhialic? Ca bën ba yo bën tēm awuöc ke tën awuöc ηoot?”

³⁰ Ku duut dır baai ë nyuäth tēthiök. ³¹ Go jakrɛc Jethu lõñ, “Na wïc ba yo cuəp wei ë röörkä gup, ke yi cop yo ë dırkä gup.” ³² Go lëk ke, “Lak,” Gokë bën bei ku lek ë dır gup, ku tën awën, ke duut diëer riñ agör yic ku thootkë wiir ku moukë ebën. ³³ Go röör ke biöök dır kat ku riñkë geeu, ku lek kē cī rot looi tënë dır ku tënë röör awën karou la gup jakrɛc tēt kəc. ³⁴ Go kəc juēc apeı geeu la bik räm kek Jethu. Nawën tiñkë, ke länkë bi jäl panden.

9

Jethu aci raan ci ruai kony
(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

¹ Go Jethu dhuk riäi yic, ku teem wär, ku ler genden Kapernaum. ² Go kəc kək mony ci ruai bëxi tənë ye ke ketkë, ke ci təc biöök alom yic. Tëwën tiŋ Jethu gamdit tö ke ke, ke lueel tənë mony aduany, “Dɛɛt yipuəu manhdiɛ! Adumuəəmku aaci päl piny.”

³ Tëwën piŋ kəc piöök ë lööŋ ë wët kënë, gokë jam kamken ëlä, “Mony kënë adhäl Nhialic!”

⁴ Go Jethu lək ke wën ŋic yen kë yekë tak, “Yeŋö ye wek tak kärac cit kakkä? ⁵ Ëmën ye kënen puəl yic kakkä yiic, ba lueel, ‘Adumuəəmku aaci päl piny,’ Tëdë ke lueel, ‘Jət rot ku cathë?’ ⁶ Ku aba nyuəth we lon le Manh Raan riel pinynhom ba adumuəəm päl piny.” Ku lək mony aduany, “Jət rot ku kuany biəŋdu ku ləor baai!”

⁷ Go mony kënë rot jət ku dhuk baai. ⁸ Go thän awën riəəc wën tiŋ kek mony kënë, ku leckë Nhialic rin ci yen riəldiit cit kënë gäm raan ë path.

Jethu aci Matheo cəəl
(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

⁹ Tëwën jiël Jethu tən awën, ke tiŋ mony ajuër kut cəl Matheo ke rëer tēden luai, go lək ye, “Buəth ɣa.” Go Matheo rot jət ku buəth.

¹⁰ Tëwën mīth Jethu pan Matheo kek kəcken ye buəth, ke kəc ajuër kut, ku kəc kək la gup anyon, mēt röt ke bīk mīth ë tək. ¹¹ Nawën tiŋ Parathi ë kënë, ke thiēc kəcken ye buəth, “Yeŋö ye raandun

piöoc mïth kek kəc ajuer kut ku kəc kök la gup adumuööm?”

¹² Go Jethu wëlken piŋ ku bëer, “Aacie kəc puol kek la tènë akïim, aa kəc tuany. ¹³ Lak bäk wëlkä la deet yiic, kë wiëc ë yer puöu, acä wïc bi ya näk yök. Yen akëc bën ba kəc path bën cöl, aa kəc la gup adumuööm.”

Wët löŋ thëk ë miëth

(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)

¹⁴ Go kəc Joon raan kəc muöoc nhïim bën tènë Jethu ku thiëckë, “Yook, ku kəc Parathï yok aa thek buk cïi mïth, ku kockun yi buöth aacie thek, yenö?”

¹⁵ Go Jethu löŋden bëer ëlä, “Yakë tak lön bi kəc cï bën ruäi yic rëer ke cïi mïth, ku yen athiëek nhom ya rëer ke ke? Aacie tède! Aköl bi athiëek döm ku nyëi keyiic, yen aköl bi kek thek.

¹⁶ “Yen aci bën ba we bën lëk, lön nadë acin raan bi aban alanh ret wei alanh yam köu bi la buöpp ë dhiäth alath köu. ¹⁷ Ku acin raan bi muön abiëc ë yam puök töny thëer yic, na looi këya, ke töny abi yic pät ku puök möu wei, ku riëkkë kedhie. Muön yam adhil puök töny ë yam yic. Ku na ye muön abiëc ë yam, ka ye tääu töny ë yam yic, ku keek ëbën aacïi bi riäk.”

Jethu aci tik kony ku cöl meth aben pïr

(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

¹⁸ Tëwën lëk Jethu ke ë wëlkä, ke bëny tën amat kəc Itharel bö tènë ye ku gut yenhiäl piny yenhom ku lëŋ, “Nyaandië apuoc thou ëmën thiin, bäär ba yicin la tääu yenhom bi bën pïr.”

19 Go Jethu rot jət kek kəcken ye buəθh ku buəθhkē.

20 Nawən ke tiŋ tuany, cii thəkde kəu ye tæm ruöön thiäär ku rou, bö Jethu kəu ciëen ku gəət alanhde. 21 Rin ëcī jam yepuəu ëlä, “Na gaat alanhde ke ɣen abi pial.”

22 Go Jethu yenhom wel, ku tiŋ ku lueel tənë ye, “Dæet yīpuəu nyaandië, gamdu acī cəl apuəl.” Ku kaam awən ke riem kääc.

23 Tëwən cī Jethu ɣet pan bëny tən amat kəc Itharel, ke yök kəc ke näk röt ke dhiau apɛi, go lək ke, 24 “Jälkë tən! Nyanthiin kënë akëc thou, anin!” Gokë dəl guəp. 25 Go la ɣöt wən cī kəc la aɣeer ëbën, ku dəm nyanthiin cin. Go rot jət. 26 Ku thiëi thon kënë piny pan awən.

Jethu acī cöör karou kony bīk daai

27 Wən cī Jethu jäl pan mony awən ke bɛr tuen, go cöör karou buəθh cök ke dhiau. “Yin anjəθhku, kony ɣo Wən Debit.”

28 Nawən le ɣet ɣöt, ke buəθhkë thin, goke thiëec, “Yakë gam wepuəθh lən bī ɣen kënë looi?”

Gokë rek yic, “Bëny, ayeku gam!”

29 Goke gəət nyin ku lueel, “Abi rot looi këya, cīmën cī wek ye gam!”

30 Gokë guə daai nyin yic, ku thon ke ëlä, “Duökkë ë kënë lək raan dët!”

31 Nawən lek jäl tənë Jethu, ke la jam rienke baai yic ëbën.

Jethu acī mony cie jam kony bī jam

32 Kaam wən puəc kəc awən karou jäl, ke mony la guəp jəŋrac cie jam bii tənë ye. 33 Ku kam thin cī Jethu jəŋrac cuəp wei yeguəp, go guə jam, go kəc

gäi ëbën ku luelkë, “Yok aa këc këcüt kënë kanj tñj Itharel ë tën!”

³⁴ Go Parathï yööñ yic ku luelkë, “Ee bëny jakrɛc yen ë ye yiëk riël bi ke aa cuəp wei kəc gup.”

Rap tem ajuëc ku kəc tem ke aa lik

³⁵ Ku jəl Jethu gεεth ku baai kuany yiic ke ye piöoc tən amat kəc Itharel. Ku lëk kəc Wët Puəth Yam rin bääny Nhialic, ku kony kəc ë tuəny yiic ëbën. ³⁶ Nawën tñj thändiit guëer tənë ye, ke nɛer yic tənë ke, rin aaci tñj ke cïn raan piöoc ke, kecüt amël pap cïn nhïim abiöök. ³⁷ Ku lueel tənë kəcken ye buəəth, “Käk tem ajuëc ku kəc luəi aa lik. ³⁸ Këya, röökkë Bëny la nhom käk tem, bi kəc luəi cəl ajuak röt.”

10

Atuuc kathiäär ku rou
(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

¹ Go Jethu kəcken ye buəəth kathiäär ku rou cəəl, ku yik ke riël bi kek jakrɛc aa cuəp wei, ku konykë kəc tuany bik pial. ² Rin kəc ke ci kuany aa kik. Thaimon, ci Jethu bën cäk ke cəl Pïter. Ku wämënh Andria ku wëët Dhubedï, Jemith ku Joon. ³ Pilipo ku Bartholomeo. Thomath ku Matheo raan ajuër kut. Jemith Alpawuth, Thadawuth, ⁴ Thaimon (raan la puəu ater) ku jəl a Judath Ithkariöt raan wäär ci Jethu bën luəm bi dəm.

Luəi Atuuc kathiäär ku rou
(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

9:34 Mt 10:25; 12:24; Mk 3:22; Lk 11:15 **9:35** Mt 4:23; Mk 1:39; Lk 4:44 **9:36** Kn 27:17; 1Bñ 22:17; 2Lëk 18:16; Edhe 34:5 **9:38** Lk 10:2

⁵ Keek kathiäär ku rou aake cï Jethu tooc ku yöök ke ëlä, “Duökkë bëëi kəc cie kəc Itharel kəc yiic, ku duökkë la gεeth Thamaria yiic. ⁶ Lakkë tënë kəc Itharel kuc Wët Puøth Yam Nhialic. ⁷ Të le wek ke lëkkë ke, ‘Løn cï bääny Nhialic thiök!’ ⁸ Kuønykë kəc tuany bïk pial, ku calkë kəc cï thou aa ben pïr, ku calkë kəc la gup tuet aa dem, ku cuøpkë jakrεc wei kəc gup. Duökkë röt cəl aye riøp të looi wek käckä, rin riel ye wek ke looi ë cäk γoc. ⁹ Duökkë muk wëëu ku duökkë muk jøkgoo ye wek lim müith dhël yic. ¹⁰ Muökkë alëth ku war cεηkë kepεc, ku wai tøk ë path. Rin raan ë luøi aye gäm këden cï yen luui.

¹¹ “Kuat γεu, ayï pan ye wek la thïn, yakë thiεc raan puøth bï we lor, ku rëërkë kek ye yet akøl bï wek jäl. ¹² Të ye wek la bëëi yiic, yakë kəc kan tïη løn bï kek we lor ku nyuuckë we. ¹³ Ku na lor kəc baai we, ke we rëër ku nyuøthkë ke Wët Puøth Yam, ku na cik nyïn la we, ka cïn wët lëkkë ke. ¹⁴ Ku na cïi kəc baai, ayï kəc γεu we lor ku piηkë wët ciεth wek, ke we jiël ku tεηkë wecök. ¹⁵ Ku wek aa lëk këné! Akøl luηdüt, Nhialic abï kəc rεc pan Thodom ku Gomora ηuään tënë ë kockä!

Acï Jethu lëk atuöocke løn bï kek gum

(Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

¹⁶ “Piεηkë këné! Wek aa tuøc bëëi yiic cïmën amël la gal yiic. Këya, cökkë wepuøth ku luøikë röt bäk aa kəc path ηic kån, ηic luui. ¹⁷ Ku alëk we aya bäk ηic løn bï we aa døm ku γεth we luk yic, ku thatkë we tēden amat. ¹⁸ Ku wek aabi kööc bäny nhïim ë rienkië, bäk Wët Puøth Yam lëk ke ku kəc

cie kɔc Itharel. ¹⁹ Ku tē yēth kek we luk yic, duōkkē diɛr tē bī wek la jiɛm thīn, rin wēt bāk lueel abī guɔ bēn wenhīim tē jiɛm wek. ²⁰ Rin wēl bāk lueel aacie wēlkun, aabī bēn tēnē Wēi Nhialic yen bī jam wegup.

²¹ “Raan kek wāmēnh aabī rōt gaany bīk rōt cɔl aa nāk, ku wārken mīth aabī miēthken luɔm, ku mīth aabī kɔc ke dhiēth ke luɔm bīk ke cɔl aa nāk. ²² Kɔc ēbēn aabī we maan riɛnkiē. Ku raan bī yepuōu dɛt yet tē bī yen thou, abī pīr akōlriēc ēbēn. ²³ Na wīckē bīk we nōk gen cī wek la thīn, ke we riŋ gen dēt. Ku na nākkē we ē gen kēnē aya, ke we riŋ gen dēētē. Alēk we ayic, wek acī luɔidun bī thōl pan Itharel, ke Manh Raan kēc bēn.

²⁴ “Acīn manh piōoc wār raan piōoc ye, ku acīn alony dīt tēnē bānyde. ²⁵ Kēya, apath bī raan biōth ciēt raanden ē piōoc, ku alony kecīt bānyde. Na ye wun baai cɔl ke Beldhebul bēny jakrɛc, ke kacke bī cɔl rin yīndē!

Duōkkē riōc
(Lk 12:2-7)

²⁶ “Kēya, duōkkē riōc ke. Rin kāk ye moony ēmēn aa ŋot ke bī ŋic akōldā, rin acīn kē ye thiaan bī cīi ŋic. ²⁷ Yakē kāk ya lēk we ē rōt lueel kɔc nhīim ēbēn ke cīn riōc, ku luēlkē kāk ye ŋāai weyīth, bī kɔc kōk ke piŋ aya. ²⁸ Duōkkē riōc kɔc we nōk, wēikun aa liu kecin. Anjūēn bāk riōc ē Nhialic, yen la riɛl we cɔl apīr pinynhom ku kony wēiku ē pan mac akōldā. ²⁹ Acīn kēthiin koor lēu bī mār ke kuc Wuur tō

10:20 Mk 13:9-11; Lk 12:11-12; 21:12-15 **10:21** Mk 13:12; Lk 21:16 **10:22** Mt 24:9, 13; Mk 13:13; Lk 21:17 **10:24** Lk 6:40; Jn 13:16; 15:20 **10:25** Mt 9:34; 12:24; Mk 3:22; Lk 11:15 **10:26** Mk 4:22; Lk 8:17

nhial. Na cək ajinh thin koor tō baai ka ηic. ³⁰ Ku week aya, na cək a kēthiin tō wegup cīmēn nhīm tō wenhīim, ka ηic Wuur tō nhial. ³¹ Kēya, duōkkē riōc, wek aa wār kakkā ēbēn!

³² “Na ye raan wētdiē piōōc ku cīi guōp riōc, ke γen aciī guōp riōc ye ē Wā nhom nhial. ³³ Ku na ye raan jēi γa kōc nhīim lōn cīi yen ye raandiē, ka ba jai aya ē Wā nhom nhial.

³⁴ “Duōkkē ye tak lōn cī γen bēn ba dōōr bēn looi pinynhom. γen akēc bēn ba kāη bēn cōl aa puōl yiic, ee gum bī raan ēbēn gum. ³⁵ Rin γen aci bēn ba meth kek wun, ku nya kek man cōl aman rōt, ku man athiēek kek tiη wēnde aabi rōt maan aya, ³⁶ kōc bī raan aa maan aa kōcken rēēr kek ye baai.

³⁷ “Raan ye nhiaar bī aa kōc ke dhiēth ye kek nhiēer apeī tēnē γa, ka cie raandiē, ku na ye raan miēthke nhiaar apeī tēnē γa, ka cie raandiē aya. ³⁸ Raan cie kārac ye gum wētdiē ku looi wētdiē acie raandiē. ³⁹ Raan ye wīc bī wēike ηiēc muk pinynhom ē tēn, aciī pīr akōldā bī yōk, ku raan bī gum ē wētdiē, abi pīr akōlriēec ēbēn yōk.

⁴⁰ “Raan we lor ē γen aye lor, ku kōc γa lor, ee Wā raan toc γa yen ayekē lor. ⁴¹ Raan atuōnydiē lor rin ηic yen ye lōn ē yen atuōnydiē, abi la abak ariōp bī yiēk atuuc yiic. ⁴² Muōkkē kēnē na gēm raan pīu col nyīn ē path tēnē raan thiin koor kam kōc γa buōōth, rin ye yen raan γa buōōth, ka bā ariōpde dhiel yōk.”

10:33 2Tim 2:12 **10:36** Mai 7:6 **10:38** Mt 16:24; Mk 8:34; Lk 9:23 **10:39** Mt 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; 17:33; Jn 12:25 **10:41** Mk 9:37; Lk 9:48; 10:16; Jn 13:20

11

Joon aci kɔc tuɔɔc tɛnɛ Jethu

(Lk 7:18-35)

¹ Wɛn ci Jethu wɛlkä jal lɛk kɔcken ye buɔɔth kathiäär ku rou, ke jiël é tɛn bi la piöoc ku le kɔc lɛk gɛeth Galilia yiic.

² Ee ninkä, tɛwɛn tö Joon raan kɔc muɔɔc nhüim yööt ke mac, ke piŋ käk looi Jethu. Go kɔc abɛk, kɔcken ye buɔɔth tuɔɔc tɛnɛ ye bik la thiëec wɛt kɛnɛ. ³ “Ye yin raan yi bi bɛn, aye raan dɛt yen buk tiit?”

⁴ Go Jethu bɛɛr, “Dhuökkë ku lɛkkë Joon, käk cäk piŋ ku käk cäk tiŋ. ⁵ Cɔr aci bɛn daai ku aduany aci ya cath. Ku kɔc ci tuet aaci tuet jäl kegup. Ku miŋ aci ya piŋ ku kɔc ci thou aaci röt jɔt. Ku Wɛt Puɔth Yam Nhialic alɛk kɔc ŋöŋ nyin. ⁶ Raan mit guöp é raan cie pušu é rou wɛtdië yic!”

⁷ Kaam wɛn jiël atuuc Joon, ke Jethu jam ku tèt kɔc Joon, “Ye raan yindë yen ci wek la ror ciï ceŋ bäk la tiŋ? Ye raan puɔl yic ye wel nhom é path cimɛn ye yom aruöör wel nhom? Acie tɛde, acie yen kɛnɛ ler wek. ⁸ Ye raan yindë yen lak tiŋ? Ye mony ceŋ alɛth path? Aŋɔt cie tɛde, kɔc ceŋ alɛth dhɛŋ aa kɔc tö bɛëi bány yiic! ⁹ Na cie këya, ke yeŋö yen ler wek? Ye raan käk Nhialic tiŋ? Ee yic, ku alɛk we, yeen adit tɛnɛ raan käk Nhialic tiŋ. ¹⁰ Yen Joon, yen é raan ci wɛl göt é rienke thɛɛr élä, ‘Ÿɛn abä atuönydië tuɔɔc yinhom tuen, ku yeen abi dhël la guuir tɛnɛ yi.’

¹¹ “Ku wek aba lɛk yiny kɛnɛ, Joon raan kɔc muɔɔc nhüim aril, acin raan kuat kɔc ci dhiëeth

pinynhom dīt tēnē Joon. Ku raan koor bääny Nhialic yic adīt tēnē ye. ¹² Tēwäär piöoc Joon raan kōc muōc nhīim agut cīt akölē, bääny Nhialic ala tuen, ku aye kōc rēc kōk la riēl them bīk dhuōk ciēēn. ¹³ Rin löŋ Mothith, ku kōc ke kāk Nhialic tīŋ ēbēn agut tē yēēt yen Joon, aake ye jam rin bääny Nhialic, ¹⁴ ku na tōu wepuōth bāk wētđiē gam, ke yen Joon yen ē Elija wäär cī bēnde lēk thāi. ¹⁵ Piēŋkē tē le wek yīth!

¹⁶ “Yenō ba thōŋ kek riēēc akölē? Aa cīt mīth cī kenhīim mat laar yic leŋ kegup, ye lueel ēlä,

¹⁷ “Yok aaci waak pēth ye keek ket tē looi ruāāi ket, ku wek aa kēc dier!

Ku yok aaci kāk ye keek looi thuōu yic thōōŋ, ku wek aa kēc dhiau!”

¹⁸ “Rin Joon aci tuōl ku ēcie bēēi kuany yiic ke mīth ku dēk, go raan ēbēn lueel, ‘Joon ala guōp jōŋrac!’ ¹⁹ Nawēn bō Manh Raan ku ye mīth ke kōc ku dēk ke ke, gokē lueel, ‘Tiēŋkē mony kēnē! Yeen akok ku a dēk määu, ku amāāth kek kōc ajuēr kut ku kōc la gup adumuōm!’ Ku luoi puōth Nhialic ē rot nyuōth kāk ya looi yiic.”

*Gēeth kēc luoi kārēc puōl thīn
(Lk 10:13-15)*

²⁰ Tēwēn, go Jethu puōu dak ku nyieeny kōc gēeth cī yen kājuēc jāŋ gōi looi thīn, rin kēc kek luoi kārēc puōl. ²¹ “Wek kōc gen Koradhin! Ku Bethaida! Wek aa tiit kārēc apeī, rin kājuēc jāŋ gōi cāk tīŋ cī looi gēethkun yiic, ku ke cī looi Tire ku Thidon gēeth wäär ceŋ kōc rēc, ŋuōt kōc ē gēethkā aaci kepuōth

dhuök ciëen thæer ku pälkë luoi kârac! ²² Ku wek aa lëk kënë, aköl luŋdüt, Nhialic abï kâc Tire ku Thidon ŋuään! ²³ Ku wek kâc gen Kapernaum! Yakë tak lôn bï we jat nhial? Wek abï cuat pan mac. Rin kâk jâŋ göi cï looi wenyïn cäk ke tîŋ, ku ke cï looi Thodom, ŋuöt acïn kë cie rac agut ëmën! ²⁴ Ku aben lëk we, kâŋ aaciï yiic bï riël apei tënë ke aköl luŋdüt, cïmën tã bï kek yiic ril thïn tënë we!”

Bäk tënë ya bäk bën löŋ

(Lk 10:21-22)

²⁵ Ku ë tën awën ke lueel Jethu, “Wä, Bëny nhial ku piny! Yin alæc rin cï yïn kâk ca thiaan tënë kâc ŋic kâŋ cï piöc, nyuöth kâc kor këc piöc. ²⁶ Ee yic Wä, yen ë kën yï yuum puöu.

²⁷ “Këriëëc ëbën aci Wä gäm ya. Ku acïn raan ŋic Wënde, ee Wun ë rot, cïmën cïn yen raan ŋic Wun, ee Wënde ku kâc cï Wënde lóc bïk ŋic.

²⁸ “Bäk tënë ya ëbën, wek kâc cï jöt yiëth kâthiek bäk ke yäac, wek aba cöl alöŋ. ²⁹ Gamkë piöc dië bäk yith ŋic, rin ŋen aciï la ruathruath, ŋen alir puöu, ku wek aabi wëikun pïr. ³⁰ Rin piöc dië aciï ril, apuol yic.”

12

Jethu aci kuc löŋ aköl löŋ kâc Itharel

(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

¹ Nayon akäl tök ë nïnkä, Jethu ë cath kek kâcken ye buöth, ke kuany dhël yic kam dum aköl löŋ. Ku kâcken ye buöth aake nêk cök, gokë rap lek cam

11:21 Ith 23:1-18; Edhe 26:1-28:26; Juel 3:4-8; Amo 1:9-10; Dhäk 9:2-4 **11:23** Ith 14:13-15; Cäk 19:24-28 **11:24** Mt 10:15; Lk 10:12 **11:27** Jn 3:35; 1:18; 10:15 **11:29** Jer 6:16

dhonj. ² Nawën tiñ kəc akut Parathï, gokë Jethu thiëëc, “Tiñ, kəc kun yï buəoth aa loi kē cie looi aköl lön!”

³ Go bëër ku lueel, “Këckë kē cï Debit looi thëer kañ kueen, wäär nək cək ye ke kəc ken cath kek ye? ⁴ Acï bën la luanj Nhialic, ku ciem ayum yath cï tšöu tənë Nhialic, kek kacke. Ayum kënë ecïi Debit lëu bï cam kek kacke, aa kəc kək Nhialic looi kek aake ye cam ë röt. ⁵ Dët aya, këckë kueen lönj Mothith yic lön aköl lönj thok ëbën, kəc kək Nhialic looi luanj Nhialic aa lönj aköl lönj dhonj kəu, ku aacïi ke ye nyieeny? ⁶ Ku Manh Raan jam kek we, adit tənë luanj Nhialic. ⁷ Na we cï wël cï gät thëer deet yiic, lön kē wïc Nhialic ë nhiër ye kəc röt nhiaar, aacie yök ye nək ye, ñuət wek aa kēc kəc cïn awuśc cïk looi nyieeny, ⁸ rin Manh Raan adit tənë aköl lönj.”

Jethu acï mony cï cin ruai kony
(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹ Nayon aköl dët ke Jethu jiël tənë awën ku ler tən amat kəc Itharel, ¹⁰ ku mony cï cin ruai ë tš thïn. Ku kəc kək ke wïc Jethu bïk gaany kē cï wuöc, aake tš tən amat aya, gokë Jethu thiëëc. “Ye lönja pëen bï raan kony aköl lönj?”

¹¹ Go Jethu bëër, “Na la raan tők kamkun ë tən amäl tők, ku lööny yiith aköl lönj, ke cïi bïi bei yiith? ¹² Raan adit apëi tənë lëi! Këya, lönja acie yo ye pëen buk raan cïi kony aköl lönj.” ¹³ Ku lək mony wën cï cin ruai, “Nyoth yïcin.” Go yecin nyooth, go cin piath abï ciët ciin kēc ruai. ¹⁴ Go Parathï jäl tən amat, ku lek mat tē bï kek Jethu nək thïn.

Jethu alony cī Nhialic ləc

¹⁵ Go Jethu kē loikē ŋic, ku jiēl tēn awēn, go kəc juēc buəəth. Ku kony kəc tuany bīk pial, ¹⁶ ku thən ke apei bīk cīi la lək kəc kək, bī cīi ŋic. ¹⁷ Rin bī kē cī Ithaya lueel wāthεεr ēlā ē rienke yenhom tiεεŋ,

¹⁸ “Yen akīn yen alonydiēn ca ləc, raan tōŋ yen nhiaar, mit yēn puəu tēnē yeen.

Yēn abī Wēikiē cəl alööny yeguəp, ku abī gam ē yic lək thāi ēbēn.

¹⁹ Acīi bī ya gōth ku rēēm kəc nhūim wēl cie yith, acīi bī ya piŋ röl ē dhəl yiic.

²⁰ Acīn kēthiin bī kaŋ tuəör nyin, cək ayiny kəc kor ka cīi dhəl.

Acīi bī kaŋ dhör yet tē bī yienyde ŋic,

²¹ ku abī wuəöt ēbēn ŋəöth.”

Jethu aye yöök lən le yen guəp jəŋrac

(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

²² Nawēn ke kəc kək bīi mony cī cər tēnē Jethu, ku ēcie jam aya rin tō jəŋrac yeguəp. Go Jethu kony, yet bī jam ku dεei. ²³ Go kəc awēn tō thīn gāi ēbēn ku thiäckē röt. “Nadē ke bī ya Manh Debit?” ²⁴ Nawēn piŋ Parathī ē wēt kēnē, ke luelkē, “Yeen ē jakrεc cuəp wei kəc gup, rin ye bēny jakrεc, cəl Beldhebul ye yiək riεl.”

²⁵ Go Jethu kē takkē ŋic ku lueel, “Pan yeyic tek ku thār kəc ē kamken, ē lac riääk. Ku na tek gēn tək yeyic, ayī dhiēnh tək ku tuumkē kenhūim ku thēr kē, ka puək. ²⁶ Na ye jəŋrac jəŋrεc dēt cuəp wei, ka cī keyiic tek. Kēya, lēu panden bī kōc kēdē! ²⁷ Ku na ye riεl Beldhebul yen ye yēn jakrεc cuəp wei, ke

ye riel ɲa yen ye kɔckun yakē buəθh ke cuəp wei? Calkē ke aa lēk we yic. ²⁸ Ku na ye riel Wēi Nhialic yen ye ɣen jakrɛc cuəp wei, ke ɲieckē lɔn cī bääny Nhialic bēn tēnē we.

²⁹ “Acīn raan lēu ye bī ɣōn raan ril dhon ku nyɛɛi kākke, akon raan ril kēnē dɔm ku der, ku jol kāk tō baai nyaai.

³⁰ “Raan kēc rot māt ɣa acie raandiē, ku raan cīi ɣa kony bī kɔc lēk wēt Nhialic, ee kɔc thiōi. ³¹ Kēya, wek aa lēk yic lɔn nadē adumuəəm ē kɔc, ku kārɔc yekē ke lueel, aa lēu bī ke pāl piny. Ku kuat raan kārɛc luɛɛl Wēi Nhialic guəp, acīi bī pāl piny tēnē ye. ³² Ku na ye raan lueel wēt rac Manh Raan guəp, ka pəl piny. Ku raan ye lueel lɔn ye Wēi Nhialic jonrac, ka cīi kon pāl piny acīn emēn agut akōlriēc ebēn.

³³ “Com tim tēpath bī miēthke piath. Tēdē ke com tērac bī miēthke rēɛc. Kēya, tim aye ɲic miēthke. ³⁴ Wek mīth kāpieny, mīth kɔc cie yith ye gam, lēukē bāk kēpath lueel, ke we ye jakrɛc emēndun? Rin kē ye thok lueel ē bēn bei raan puəu. ³⁵ Raan path ē luui kāpath, rin kāpuəθh tē yepuəu. Ku raan rac ē luui kārɔc rin kārɛc tō yepuəu.

³⁶ “Alēk we, raan ebēn abī thiēc akōl luŋdīt ē wēl rɛc cī lueel. ³⁷ Rin wēlku kek aabī ɣāth tēpath, ku aa kek aabī cɔl atēm awuəc akōl luŋdīt.”

Jethu aci kuc bī kēnē jāŋ gōi looi
(Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

³⁸ Go kɔc kōk piöc löon ku Parathī lueel tēnē ye, “Raan piöc awīcku ba kēnē jāŋ gōi looi buk tīŋ.”

12:30 Mk 9:40

12:32 Lk 12:10

12:33 Mt 7:20; Lk 6:44

12:34 Mt 3:7; 23:33; 15:18; Lk 3:7; 6:45

12:38 Mt 16:1; Mk 8:11;

Lk 11:16

³⁹ Go Jethu bëer, “Aa kɔc la gup anyon ku gam koor kek aa thiëc kāk tɪŋkē! Acɪn kēn jāŋ gōi bī nyuōth we, ee kēwäär cī rot looi tēnē Jona, raan kāk Nhialic tɪŋ yen abī rot looi. ⁴⁰ Cīmēn wäär cī Jona rēer akōōl kadiäk ku wēr kadiäk rēcdit apēi yic, ke Manh Raan aya abī rēer nīn kadiäk ē raŋ yic. ⁴¹ Akōl luŋdīt kɔc gen Ninibe, aabī we gōk rin cī kek kepuōth waar ku pälkē luoi kārac wäär cī Jona ke lēk. Ku alēk we, ŷen jam kēnē, ŷen adīt tēnē Jona! ⁴² Tɪŋdīt ē bēny wäär jiēl pan Athia bī la Jeruthalem, abī we gōk akōl luŋdīt rin cī yen jāl tēmec apēi bī wēl puōth bēnyŋaknhom Tholomon la piŋ, ku ŷen jam, ŷen adīt tēnē Tholomon!

⁴³ “Tē cī jɔŋrac jāl raan guōp, ee piny yōōp tēdēt bī yen lōŋ thīn. Na cīi yōk, ⁴⁴ ke lueel, ‘ŷen abī dhuk tēwäär jiēl ŷen thīn.’ Kēya, ke dhuk ku yōk tēn bī yen rēer thīn ke cīn raan tō thīn, ku acī guuir. ⁴⁵ Ku dhuk, ku le bēn kek jakrɛc apēi kōk kadhorou wār ye, bīk bēn ceŋ baai. Ku pīr ē raan kēnē ē jāl rēēc apēi tēnē pīrden tuēŋ. Yen ē tēn ben rot luōoi thīn aya tēnē kuat akōlē.”

*Man Jethu ku wämāthakēn aaci Jethu nyaai
(Mk 3:31-35; Lk 8:19-21)*

⁴⁶ Jethu ee ŋot jam kek kɔc tēwēn yēēt man kek wämāthakēn. Ku kēēckē ayeer, ku thiēckē bīk jam kek ye. ⁴⁷ Go raan tōk kam kɔc awēn lēk ye, “Moor ku wämāthakui aa kääc ayeer, ku awīckē bīk jam kek yī.”

⁴⁸ Go Jethu bëer, “Yeŋa ē ma? Ku ye yīŋa paan ē ma?” ⁴⁹ Ku nyooth kōcken ye buōōth ku lueel,

“Kockä! Kek aa ma ku wämäthakäi! ⁵⁰ Kuat raan ë wët Wä tō nhial looi yen ë wämääth, ku nyankäi, ku ma.”

13

Kääŋ dom path ku dom rac

(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

¹ Ku aköl tōŋ awën, ke Jethu jiël baai ku ler wär Galilia yōu ku nyuuc, ku piöoc. ² Ku gööm kōc juēc apēi, go la riäi yic ku nyuuc thīn, ku kääc thān awën ë piū thook ayeer. ³ Ku jəl Jethu kēŋ aa lueel bi yen kōc piöoc kajuēc.

Ku lēk ke, “Raan puör ecī la dom bi la pur. ⁴ Tēwën yen rap wεer dom, ke kōth abēk lööny dhēl yic. Go diēt bēn ku tetkē ke. ⁵ Ku lööny kōth kōk alēl nhom, tē koor tiōp thīn. Gokē guō cil rin tiōp ecīi dīt thīn. ⁶ Nawën la aköl ruel apēi ke rap awën yuōm, ku riεeukē rin kēc meiken yet piny. ⁷ Ku lööny kōth abēk tē ye yuōt lac dīt thīn, nawën la yuōt dīt ke nāk rap. ⁸ Ku lööny kōth kōk ë tiōm path yic, ku lokkē apath, kōk ke dīt nhīim ku kōk ke thōōŋ rōt ku kōk ke thoi nhīim!”

⁹ Ku wit Jethu wētde elä, “Piεŋkē tē le wek yīth!”

Wēt thōōth ë kääŋ

(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

¹⁰ Nawën ke kōcken ye buōth bö tēnē ye ku thiēckē, “Yēŋō ye yīn jam ë waal tēnē ke?”

¹¹ Go dhuk nhom ku lueel, “Njēēc kāk bääny Nhialic acī gām we ku akēc gām ke. ¹² Rin raan la kēdāŋ abi bēn muōc bi kākke juēc apēi, ku raan cīn kēdāŋ, ke kēthiin ye tak lōn tō yen tēnē ye, abi nyaai

aya. ¹³ Kënë ye ɣen jam waal tənë ke, rin keek aa daai ku acin kë yekë tɨŋ, aa piŋ ku aa cɨn kë yekë piŋ, tädë ke detkë yic. ¹⁴ Këya, wët cɨ Ithaya raan kāk Nhialic tɨŋ lueel wäthɛɛr ɛ rɨnken ɛlä atiŋ yenhom,

‘Na cək alɔn ye kəkä wët piŋ
ku benkë piŋ, ka cɨk bɨ deet yic,
na cək alɔn ye kəkä daai, ku
cockë keek ka cɨi kəŋ bɨ tɨŋ,
¹⁵ rin cɨ kek kepuəth wel wei,
ku aaci keyith cuök bɨk cɨi ye piŋ
ku niinkë kenyin.

Na këckë looi këya,
ŋuət aa daai ku piŋkë,
ku detkë kəŋ yiic,
ku ŋuət aaci röt thɔn Nhialic, ku kony keek.’

¹⁶ “Ku wekkä, wek aa mit gup, rin wek aa daai ku piɛŋkë. ¹⁷ Ku alək we, aci kək juɛc kāk Nhialic tɨŋ, ku kək path ŋic Nhialic wɨc bɨk tɨŋ kāk yakë tɨŋ, ku aa këckë tɨŋ, acik wɨc bɨk piŋ kāk yakë piŋ, ku aa këckë piŋ.”

*Jethu aci kääŋ raan ɛ puər teet yiic
(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)*

¹⁸ Go Jethu lueel, “Ëmën piɛŋkë tɛ teet ɣen kääŋ kënë yic thɨn. ¹⁹ Kək ɛ wët bääny Nhialic piŋ ku cɨk det yic, aa cɨt kəth cɨ lööny dhɛl yic. Jɔŋrac ɛ bɛn ku nyɛɛi wët awɛn kepuəth. ²⁰ Kəth cɨ lööny alɛl nhom aa cɨt kək wët Nhialic gam nyin yic ku mitkë puəth. ²¹ Ku aacie kepuəth ye dɛɛt, aa löŋ Nhialic guə wai wei tɛ looi aliäap rot, ku tɛ nək ke rin wët

13:12 Mt 25:29; Mk 4:25; Lk 8:18; 19:26

13:15 Ith 6:9-10

13:17 Lk 10:23-24

Nhialic. ²² Kõth cī lööny tē ye yuööt lac dīt thīn, aa cīt kəc ē wēt Nhialic piŋ, ku kajuēc ke diir rin pīr pinynhom, ku nhiēr jīεεk aa bēn thīn, ku rεckē lõŋ Nhialic kepuõth. ²³ Ku kõth cī puur tiəm path yic, aa cīt kəc ē wēt Nhialic piŋ ku detkē yic apath, ku kajuēc aye yök tēnē ke, cīmēn rap cī ηīε luək ke dīt nhīim, ku rap kək thöõŋ kenhīim ku kək ke thoi nhīim.”

Kääŋ yuööt cī cil dom yic

²⁴ Ku ben Jethu ke lək kääŋ dēt, “Bääny Nhialic acīt raan cī kõth path com duəmde. ²⁵ Naγon akou ke raan ebēn nin, ke raan aterde bö ku weer abaar rap cök ku jiēl. ²⁶ Nawēn la rap cil ke abaar cil aya. ²⁷ Go raan lui dom yic bēn tēnē wun dom ku lueel, ‘Bēny, wäär pur yīn, cie rap path kek ca wεεr dom yic? Na ye këya ka abaar kēnē cil kēdē dom yic?’ ²⁸ Go bēēr, ‘Ee raan man γa yen acī kēnē looi,’ Go raan ē luai lueel, ‘Wīc buk abaar nyuän wei dom yic?’ ²⁹ Go wun dom bēēr, acie tēde, ‘Rin tē nyuēn yīn abaar, ke yīn amət rap wei ke ke. ³⁰ Cəl rap ku abaar aa dīt kedhie agut tē bī kek luək, ku aba lək kəc tēm ēlä, kaŋkē abaar nyuön ku duötkē ke bī ke yööt, ku jälkē rap tem ku tääukē ke kändiē yic.’ ”

Kääŋ käu koor nyin ye tiemde dīt apēi

(Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)

³¹ Ku benke lək kääŋ dēt ēlä, “Bääny Nhialic acīt käu koor nyin cī raan com duəmde. ³² Yeen akoor nyin apēi kam kõth ebēn. Ku na le dīt ka wār tiim ebēn, ee la nhial ke loi kērdīt apēi abī diēt yöötken aa yīk thīn.”

³³ Ku ben lueel, “Bääny Nhialic acīt luou cī tik puor ayumdīt tet yic, na lä ke piäär ebēn.” ³⁴ Këya,

Jethu ë ye këñ lueel ku bï yen kɔc lëk wëlke ëbën, acïn kë ye lueel ke cïi kääñ thöth. ³⁵ Ee ye looi këya rin bï wët cï raan käk Nhialic tññ lueel theer yenhom tiëñ,
 “Ûen abï jam këñ tënë week,
 bï ÷en ke käk kuc tëwäär ciëk nhial ku piny teet yic.”

Jethu acï kääñ yuööt teet yic

³⁶ Go Jethu kɔc nyääñ ayeer ku ler ÷öt, go kɔcken ye buöth bën tënë ye ku luelkë, “Tët ÷o kääñ abaar yic.”

³⁷ Go bëër, “Raan ë puör cï köth path wëer dom, ee Manh Raan. ³⁸ Dom ë pinynhom, ku köth path aa kɔc ñic Nhialic, ye bääny Nhialic këden, ku abaar aa kɔc ë jakrëc, ³⁹ ku raan cä abaar mat dom yic ë jɔñrac. Ku tëmtem ë thök ë piny, ku kɔc tëm atuuc Nhialic. ⁴⁰ Këya, cïmën ye abaar nyuän wei dom yic ku yot, yen abï ya tède aköl thöök piny. ⁴¹ Manh Raan abä atuuc Nhialic tooc, ku aabi kɔc rëc ë kɔc ÷äth kārāc yic, ku kɔc luui kārāc tët bei kɔc path yic, ⁴² ku cuët ke many dëp cï löklök apëi, bï kek aa dhiau thïn ke ñeny kelec akölrïëc ëbën. ⁴³ Ku kɔc path aabi ruël cïmën aköl bääny Wunden yic nhial.”

Ku wit löñde ëlä, “Piëñkë tē le wek yith!”

Kääñ ë jiëk cï thiaan dom yic

⁴⁴ Ku thöth Jethu kääñ dët ëlä, “Bääny Nhialic acit jiëk cï wëc piny dom yic. Go raandä yök ku nyiëi ku ben thiaan ku jiël ke cï puöu miët apëi, ku le kärke ÷aac ëbën, ku ÷öc dom wën, rin nhieer yen jiëk këñ apëi.”

⁴⁵ Ku ben Jethu lueel, “Bääny Nhialic acit raan yöc, wic käpath apēi, ⁴⁶ nawēn yök kētöōṅ path apēi ke la kākke yaac wei ebēn ku yōc kēnē awēn.”

Kääṅ buən ē rec dām ebēn

⁴⁷ “Bääny Nhialic aya, acit buən cī cuat wīir ku dām kuat ē rēc ebēn. ⁴⁸ Tē cī yen thiāṅ, ke miit amēi agör nhom ku nyuuckē bīk rec kuany yiic, ku tēükē rec path gāc yic, ku cuetkē rec cīi path wei. ⁴⁹ Kēnē, yen ē tē bī yen rot luōi thīn aköldä thöök piny. Atuuc Nhialic aabī tuöl ku kuēnykē kōc rēc bei ē kōc yiic, ⁵⁰ ku cuetkē ke pan mac tē bī kek dhiau thīn ke ḡeny kelec akölriēc ebēn.”

Wēt thöök wēl

⁵¹ Ku thiēc Jethu ke, “Cäk wēlkä deet yiic apath?” Gokē gam. ⁵² Go lēk ke, “Na ye kēya, ke raan piöōc ē löōṅ cī piöōc kāk bääny Nhialic, acit raan baai kākken yam ku kätḡer bēi aḡeer ebēn paande.”

Kōc Nadharet aa kēc Jethu gam

(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

⁵³ Wēn cī Jethu thök luel ē kēṅkā, ke jiēl, ⁵⁴ ku dhuk ḡenden. Ku piöōc kōc tēn amat, piöōc cī kōc ke tō thīn bēn ḡōi ebēn ku luelkē, “Cī mony kēnē kāṅ bēn aa ḡic nēn, ku yök riel ē yen kāk jāṅ ḡōi looi tēnēn? ⁵⁵ Kēnē, cie wēn raan dhie ē ḡaṅṅ? Ku man cie tiṅ dhie cōl Maria, ku yeen cie mēnh ē Jemith ku Jothep ku Thaimon ku Judath? ⁵⁶ Ku nyiērakēn aya, cik tōu ē tēn kek ḡo? Yök kākka ebēn tēnēn?” ⁵⁷ Ku kueeckē ē ye.

Go Jethu lueel tēnē ke, “Raan cī Nhialic löōny yeguṅp aye baai ebēn theek, ka kōc ḡenden ku kōc

ruäai kek ye, kek aacie ye ye theek.” ⁵⁸ Ku akëc kajuëc jän göi looi tënë rin cïn kek gam.

14

*Näak ë Joon raan kɔc muɔɔc nhïim
(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)*

¹ Tëwën ke bënyñaknhom Antipäth Yërot, bëny Galilia ëcï wët cï Jethu ñic apei pinj. ² Go lëk bënyken luk, “Kënë ë Joon raan kɔc muɔc nhïim guɔp, yen acï ben pïr. Ee yen le yen riel yen kakkä looi.”

³ Antipäth Yërot ëcï Joon cɔl adam ku rek ku mac, rin wët Yërodia tinj Pilipo wämënh cï rum bi ya tiënde. ⁴ Rin cï Joon ye lëk ye ëlä, “Acïi path ba tinj wämuuth rum ke pïr!” ⁵ Go Antipäth Yërot wïc bi Joon nöc, ku ë riöc kɔc Itharel, rin ñic kek Joon ke ye raan käk Nhialic tinj.

⁶ Nawën aköl yan dhiëëth Antipäth Yërot, ke nyan Yërodia diër kɔc nhïim, abi Antipäth Yërot puðu miët apei, ⁷ ku kuëëñ lon bi yen ye gäm kuat këden bi wïc!

⁸ Go lëk ye të cït të cï man ye than thïn, “Yiëk ya nhom Joon ëmën ke cï tääu aduök yic!”

⁹ Kënë ëcï bëny rac puðu, ku rin cï yen kuëëñ ë jööl nhïim, acï gam bi nhom Joon gäm ye. ¹⁰ Ku cɔl Joon ala tök yeth tëwën mɛc yen thïn. ¹¹ Ku biï nhom ke cï tääu aduök yic, ku gëm nya ku le gäm man. ¹² Go kɔc Joon buɔth bën ku nyεεikë guäpde, ku lek töü, ku lek lëk Jethu.

*Jethu acï miëth koor juak bi kɔc juëc cam
(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)*

¹³ Wën piŋ Jethu kē cī rot looi, go jāl ē riāi bī la tēde ē rot. Ku tēwën piŋ kōc ē kēnē, ke jiēl gēethken yiic kecök ku buōthkē. ¹⁴ Nawën keεc Jethu piny ē riāi yic, ke tiŋ kōc juēc apēi, go yic ηεεr ē ke, ku kony kōcken tuany.

¹⁵ Nawën col piny, ke kōcken ye buōth bö tēnē ye ku luelkē, “Piny aci cuəl, ku tēn ē ror cīn kē kuany thiŋ. Col kōc aa thiēi bik la bēēi yiic ku bik röt la γōc miēthden.”

¹⁶ Go Jethu bēēr, “Acīn tē bī kek jāl, na le miēth ke gām kē ke!”

¹⁷ Gokē bēēr, “Kāk mukku ēbēn, aa ayuōp kadhiēc ku rec karou.”

¹⁸ Go Jethu lueel, “Bēēikē ke tēn tēnē γa.” ¹⁹ Ku yōök kōc bik nyuc ē noon nhom, ku lōöm ayuōp awën kadhiēc ku rec karou, ku döt nhial ku leec Nhialic. Ku beny ayuōp yiic, ku gēm ke kōcken ye buōth bik ke tek agut rec, tēnē thān awën. ²⁰ Ku mīthkē ēbēn abī miēth ke göök, ku jāl kōcken ye buōth awuthueei ayuōp ku rec cī dōŋ piny, kuany gāac kathiäär ku rou. ²¹ Kōc ke cī mīth ēbēn, rōör röt aake ye tiim kadhiēc.

Jethu acath pīu nhīim

(Mk 6:45-52; Jn 6:15-21)

²² Ku kaam awën ke Jethu yōök kōcken ye buōth bik la riāi yic, ku lek tuen yenhom agör alōntui, ku col thēi ajiēl. ²³ Wën cī yen kōc col athiēi, ke la got nhom ē rot bī la rōök. Nawën la thēi bēn, ke Jethu ē rēēr ē tēēn yetök, ²⁴ ku riāi ke cī yet tēmec, ke cīi cath apath rin lor yen yom nhom.

²⁵ Nawën bēēk piny ke Jethu bö tēnē ke ke cath pīu nhīim. ²⁶ Nawën tiŋ kōcken ye buōth ke cath

pïu nhïim gokë riöc apëi, ku luelkë, “Atim raan cï thou,” ku dhiεεukë rin cï kek riöc.

²⁷ Ku kaam awën ke lëk Jethu ke, “Dεεtkë wepuöth, ee γεν Jethu, Duökkë riöc!”

²⁸ Go Pïter lueel, “Bëny, na ye yï ayic, ke yï yïk γa riël ba la tënë yï, γa cath pïu nhïim.”

²⁹ Go Jethu lueel, “Bäär!” Go Pïter bën bei riäi yic, ku cieth pïu nhïim ke la tënë Jethu. ³⁰ Ku wën tïη yen yom ke biök apëi, go riöc ku duër diir, go dhiau, “Luäk γa Bëny!”

³¹ Go Jethu däm nyin yic ku lueel, “Yin raan la gam koor, yenö diiu yin?”

³² Ku wën le kek riäi yic, ke yom kääc. ³³ Go atuuc ke tä riäi yic Jethu door ku luelkë, “Yin ë Manh Nhialic alanden.”

*Jethu aci kəc tuany Jenetharet kony
(Mk 6:53-56)*

³⁴ Gokë wär teem ku lek Jenetharet. ³⁵ Nawën ηic kəc Jenetharet Jethu, gokë kəc thiääk ke ke lëk, ku γëthkë kəc tuany ëbën tënë ye. ³⁶ Ku läηkë bik goot, cak alanhde thok ë path, ku kuat raan cï ye goot ëbën ee pial.

15

*Jethu aci ciεηη kək wärkuan dīt dhöl yic
(Mk 7:1-13)*

¹ Go Parathï ku kəc piöc ë ciεηη kəc Itharel bö Jeruthalem la tënë Jethu ku thiëckë, ² “Yenö ye kockun yï buöth ciεηη thëer wärkuan dīt dhöl yic? Keek aacie kecin ë lək tueη tē mīth kek!”

³ Go Jethu bëer, “Ku yenö ye wek kuc lōη ë Nhialic, ku yakë buöth yic ë ciεηηdun thëer? ⁴ Rin

aci Nhialic lueel, 'Thek wuur ku moor, ku raan wun ku man jääm guöp kärɛc ka dhil nõk bi thou.'

⁵ Ku ayakë lueel aya lön na la raan kën bi yen wun ku man kony, ku lueel, 'Acin tɛ kuşny we, rin kē muşk kënë ë kën ë Nhialic,' ⁶ ka kęc wun ku man theek. Yen ë tɛ ye wek wēt Nhialic dhäl yic thün, ku ye ciɛɛndun thɛɛr yen biathkë yic. ⁷ Awëëŋ kui, Ithaya aci yic lueel ë riɛnkun wäär lueel yen wēt ëlä!

⁸ 'Kockä, aa ya leec kethook ku aliu kepuöth.

⁹ Keek aa ya door ku acie duöör ë yic, rin keek aa kɔc piöc lööŋ ciɛɛŋ raan ciët ke ye löŋkië!' "

¹⁰ Go Jethu kɔc juęc bɛn cɔl ku lëk ke, "Piɛŋkë wët dië wedhie ku dɛtkë yic. ¹¹ Acie kē ye raan cam, yen ye cɔl aye raan rac, aa kāk ye tak ku kāk ye lueel, ku kāk ye looi kek aaye cɔl aye raan rac."

¹² Nawën ke kɔcken ye buöth bö tënë ye ku luelkë, "Njic lön ci Parathï puöth riääk wën piŋ kek kē ca lueel?"

¹³ Go bëër, "Kuat raan cii wēt Wä tō nhial loi, acii pir aköriëc ëbën bi yök. ¹⁴ Duökkë diɛɛr ë ke! Aa cit cöör thel röt, ku na thel cɔr, cɔr dët, ka lööny adhuöm yic kedhie."

¹⁵ Nawën ci löŋde wit, ke thiëc Piter, "Tët yo kääŋ kënë yic."

¹⁶ Go Jethu lëk ke, "Cäk kãŋ ye deet yiic aya?

¹⁷ Cäk ye tiŋ lön kē ye raan cam acie la yepuöu, ee la yeyäc ku le bën bei? ¹⁸ Ku kāk ye raan lueel aa bën bei yepuöu, ku aa kek raan cɔl ala guöp adumuööm.

¹⁹ Rin puöu yen aye kärɛc ye raan looi bën bei thün,

15:4 B.bei 20:12; 21:17; L.rou 5:16; Leb 20:9

15:9 Ith 29:13

15:14 Lk 6:39

15:18 Mt 12:34

cimën bal ku näk raan ë path ku kör ë diäär, ku cuëer ku jam lueth. ²⁰ Käkkä kek aa raan cäl aloi kärec. Ku miëth ye raan mïth ke këc yecin lœk acie adumuööm.”

Tij cï gam lœn bi Jethu nyaande kony
(Mk 7:24-30)

²¹ Ku jœl Jethu jœl ku ler wun dët tæthiääk kek Tire ku Thidon. ²² Go tij wun Kanaan ciëŋ ë tënë bën tënë ye ku lëŋ, “Bëny, wën Debit, kony ɣa! Nyaandië acï jœnrac la yeguöp, ku yeen adhël apëi.”

²³ Go Jethu wëtde cïi bëer. Go atuöocke bën tënë ye ku lœŋkë, “Gäm kë wïc ku cäl ajiël! Abuœth ɣo ke rëëm yonhïim tæthæer awën!”

²⁴ Go Jethu bëer, “Ÿen acï tuöoc tënë kœc Itharel kuc Nhialic kepëc.”

²⁵ Kaam wën ke tik bö ku cuet rot piny yecök ku lëŋ, “Kony ɣa Bëny.”

²⁶ Go Jethu bëer, “Acïi path bi miëth ë mïth gäm jök.”

²⁷ Go bëer, “Ee yic Bëny, ku jök rëer tæ mïth kœc thïn awuthueei cï lööny piny kuany aya.”

²⁸ Go Jethu lëk ye. “Ÿin ee tij la gam dît apëi. Kë wïc abï looi tënë yï.” Ku kaam thiin awën ke nyaande pël kädäŋ piny.

Jethu acï kœc juëc tuany kony

²⁹ Go Jethu jœl ë tënë ke kuany wär Galilia kœu. Nawën ke la gœt nhom ku nyuuc. ³⁰ Go kœc juëc kœcken tuany bëi tënë ye, kœc cï ŋœl ku cœör ku kœc cï ruai ë rœc piiny, ku miŋ cie jam ku kœc juëc kœk. Ku nyuuckë ke yelööm, goke kony bik pial. ³¹ Go thän awën gäi wën tij kek miŋ ke jam, ku aduany

ke cī la cök, ku ηəl ke cath path ku cār ke daai, ku leckē Nhialic Itharel.

Jethu acī raan tiim kaḡuan cəl aa kueth
(*Mk 8:1-10*)

³² Ku cəl Jethu kacken ye buəəth ku lueel, “Υεν acī guəp ηəη, rin kackä aaci rēer kek γεν nin kadiäk emēn, ku acin kē camkē. Ku acä wic ba ke cəl ajiēl ke nēk cək, tēdē ka la wīik dhēl yic.”

³³ Go kacken ye buəəth lək ye, “Ye tēnen bī γok miēth γök thīn roor ē tēn bī kəc juäckä cam?” ³⁴ Go Jethu ke thiēc, “Lak ayuəp kadē?” Gokē lueel, “Aa dhorou ku rec thii lik.”

³⁵ Go lək thān awēn bīk nyuc piiny. ³⁶ Ku lööm ayuəp awēn kadhorou ku rec thii awēn, ku röök Nhialic ku beny keyiic, ku gēm ke kacken ye buəəth bīk ke tək kəc. ³⁷ Ku jəlkē mīth ebēn bīk kueth. Ku kueny kəc Jethu buəəth awuthueei ayuəp cī dōη piny gāac kadhorou. ³⁸ Kəc ke cī mīth, rōör ē röt aake ye tiim kaḡuan, ke diäär ku mīth kēc mat thīn. ³⁹ Ku jəl Jethu kəc cəl ajiēl, ku ler riäi yic ku ler wun cəl Magadan.

16

Jethu acī kuec bī kēnē jāη gəi looi
(*Mk 8:11-13; Lk 12:54-56*)

¹ Tēwēn ke Parathī ku Thaduthī bö tēnē Jethu, ku wickē bik deep ē wēt, ku yöökkē bī kēnē jāη gəi looi, bī nyuəth ke lən ye Nhialic wəlke gam. ² Go Jethu bēer, “Ayakē lueel tē lööny akəl piny. Abä aliir path bēei, akəl acī nyaany looi.” ³ Ku na ye nhiäknhiäk ka luēlkē, Abī tueny akölē, rin acī piny dəm bī la dīl

ku looi luääät. Wek aa kë bī rot looi ŋic tē tīŋ wek kakkä nhial, ku wek aacie kāk loi röt emēn ye ŋic!
 4 Aa kɔc la gup anyon ku gam koor kek aa thiēc kë tīŋkē. Acīn kēn jāŋ gōi bī nyuōth we, ee kēwäär cī rot looi tēnē Jona. Ku nyiēēŋ ke piny ku jiēl.

Duökkē ye tak cīmēn Parathī ku Thaduthī
(Mk 8:14-21)

5 Kaam wēn yeet kek wār alɔŋtui, ke tək kɔcken ye buōth lɔn cī kek nhīim mäǟr bīk miēth cīi muk.
 6 Go Jethu lēk ke, “Tiēerkē nhīim, ku tiētkē röt bāk cīi nhiam cīmēn Parathī ku Thaduthī, nhiaamden ke cɔl ago puōr cīmēn ayum cī yiēk yic luɔu.”

7 Gokē jam ē kamken, “Ee ʔo yōök kēlä, rin cīn yen ayuōp cuk bēēi.”

8 Go Jethu kë takkē guɔ ŋic ku lēk ke, “Wek kɔc koor gamdun! Yeŋō ye wek diēer lɔn cīn wek miēth? Nɔt we cie kəŋ ye deet? 9 Cāk lēu ku bāk tak yen tēwäär kueth ayuōp kadhiēc rōör tiim kadhiēc, ku gääcdit cī bēn thiāŋ awuthueei cī dōŋ piny?”

10 Ku jɔl aa yuōp kadhorou wäär cī rōör tiim kaŋuan cam bīk kueth, ku gääc thiāŋ awuthueei cāk bēn kuany? 11 Yeŋō kēc wek ye deet yic, lɔn ʔen a ʔa cīi jam tēnē we rin ayuōp? Kē ca lueel akīn, aben ber yic, tiētkē röt bāk cī nhiam cīmēn Parathī ku Thaduthī!”

12 Go atuōöcke jäl deet yic, lɔn acīi Jethu lēk ke bīk röt tiit lon dhie ye tääu ayup yic bī puōr, ee lɔn bī kek röt tiit piöc rēec Parathī ku Thaduthī.

Pīter acī Jethu ŋic
(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

13 Wën cī Jethu yet Cetharia tō Pilipi, ke thiēc kōcken ye buōth ēlä, “Ye jāḡ tak ye Manh Raan ḡa?”

14 Gokē bēēr, “Ayekē lueel lōn ye yen Joon raan kōc muōc nhīim, ku lueel kōc kōk lōn ye yen Elija, ku aye kōc kōk lueel lōn ye yen Jeremia, tēdē ke ye raan tōḡ kam kōc kāk Nhialic tiḡ.”

15 Goke thiēc, “Na week, yakē tak lōn ye ḡen ḡa?”

16 Go Pīter bēēr, “Yīn ē Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic pīr.”

17 Go Jethu lueel, “Yīn acī Nhialic dōc wën Jona, rin yic kēnē ecīi tak ē rot, ee Wā tō nhial yen anyuth ye yī ba lueel kēya. 18 Ku alēk yī emēn. Yīn acōl Pīter, ku wētde yic, alēl, ku alēl kēnē nhom ḡen bī luandīē buth thīn, ku acīi riēl ē jōḡrac bī lēu bī thuōr piny. 19 Ku yīn aba ḡām riēl bāāny pan Nhialic, kē cīi bī pāl piny pinynhom acīi bī puōl nhial, ku kē ba puōl pinynhom abī puōl nhial aya.”

20 Ku yōōk kōcken ye buōth bīk cīi lēk raan dēt, lōn ye yen Raan cī lōc ku dōc.

Jethu ē jam Arēemde ku Thuōnde

(Mk 8:31–9:1; Lk 9:22-27)

21 Ku jōl Jethu wēt agai yic tēnē kōcken ye buōth, “ḡen abī dhiēl la Jeruthalem. Ku ḡen abī gum apēi kōcdīt ē baai cin, ku kōc kāk Nhialic, ku kōc piōōc lōōḡ cin aya. Ku ḡen abī nōk ba thou, ku na ye akōl ye nīn diāk ke ḡen abī ben pīr.”

22 Go Pīter miēet wei kōc yiic, ku dōk bī cīi ye jam kēlä, ku lueel, “Bēny, acīi Nhialic bī puōl bī rot looi. Kēnē acīi rot bī dhiēl looi tēnē yī!”

²³ Go Jethu yenhom wel ku lëk Pïter, “Jäl Ʒalööm jəŋrac! Wïc ba kë cï Nhialic guiir rienkië waar yic. Käk ye tak aacie käk Nhialic aa wël raan ë path.”

²⁴ Ku jəl Jethu lëk kacken ye buəth, “Na ye raan wïc bā buəth, ka dhil nhom määär kəpuəth bï yök ë piërde yic pinynhom ë tən. Ku dhil puəu riel ku buəth Ʒa, cək alən wïc kəc kək ye bïk nək ë rienkië. ²⁵ Rin raan wïc ye bï wëike ë rot Ʒiec muk pinynhom ë tən, ka cïi pïr aköldä bï yök, ku na ye raan mär wëike ë rienkië, ku rin ë piööcdië ka bï wëike muk akölriëc ëbën. ²⁶ Yəŋö bï raan yök thïn, tē jïεk yen apei pinynhom ë tən ku mër wëike? Tëdë, ye këpiath Ƌö bï yök bï yen wëike waar? ²⁷ Rin aköl bï Manh Raan bën kek duaar ë Wun kek atuuc nhial, ke yeen abi raan ëbën yiëk ariöp thöŋ kek këden cï looi. ²⁸ Ku le tueŋ ku lueel, wek aa lëk yic, ala kəc kək rëër ë tən aaciï bï thou agut tē bï kek Manh Raan tïj ke bö ke ye Bënyŋaknhom.”

17

Jethu aci guäpde rot waan (Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

¹ Nawën nïn kadätem cök, ke Jethu cəl Pïter ku Jemith kek wämënh Joon, ku lek Ʒən bär apei nhom kepëc. ² Tëwën rëër kek, ke Jethu waŋ rot, ku Ʒer nyin cimën aköl, ku jəl aläthke Ʒer apei bïk la diardiar. ³ Kaam awën ke Mothith ku Elija tul, ku jïεmkë kek Jethu. ⁴ Go Pïter lëk Jethu, “Bëny, apath buk rëër ë tən. Na wïc ke Ʒen aloi duël kadiäk ë tən, tök kek yi, ku tök kek Mothith ku tön dët kek Elija.”

16:24 Mt 10:38; Lk 14:27 **16:25** Mt 10:39; Lk 17:33; Jn 12:25

16:27 Mt 25:31; Wk 62:12; Rom 2:6 **17:4** 2Pït 1:17-18

⁵ Kaam wën ɲot jɿɛm yen, ke kəcüt rur pat piny abī ciɛn tɛ yekë tɿɲ, ku piɲkë Nhialic ke jam ëlä, “Kënë ë Wëndiɛn nhiaar, mit ɣen puɔu tənë ye piɛɲkë wëtde.”

⁶ Nawën piɲ kɔc Jethu buɔɔth wët kënë, gokë rišöc apɛi ku wiikkë. ⁷ Go Jethu bën tənë ke ku gɔɔt ke ku lueel, “Jatkë röt. Duökkë rišöc.” ⁸ Nawën jɔtkë kenyin, ke cɿn raan dët tɿɲkë, ke ye Jethu ë rot.

⁹ Tɛwën dhuk kek piny ë gɔt nhom, ke lëk Jethu ke, “Duökkë kāk cāk tɿɲ lëk raan dët ɣet aköl bī Manh Raan jɔt raɲ yic.”

¹⁰ Go kɔcken ye buɔɔth thiëc, “Yeɲö ye kɔc piööc lööɲ kɔc Itharel ye lueel, lɔn ë yen Elija yen bī kaɲ bën tuɛɲ?”

¹¹ Go bëër ëlä, “Ee yic Elija akɔɲ bën rin bī yen dhël bën guir. ¹² Ku alëk we lɔn cī Elija bën thɛɛr, ku akëc kɔckä bën ɲic ku luikë këden nhiarkë. Cɿt ëmën aya, Manh Raan abīk cɔl arem apɛi.”

¹³ Go kɔcken ye buɔɔth deet yic lɔn nadë ka jam tənë ke rin Joon raan kɔc muɔɔc nhüim.

*Jethu aci dhöɲ la guöp jɔɲrac kony
(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43)*

¹⁴ Nawën lek dhuk piny gɔt nhom, ke yök kɔc juëc ke tit ke. Go raan tök bën ku gut yenhiɔl piny Jethu nhom, ¹⁵ ku lueel, “Bëny, kony manhdië. Ala guöp nok ku aci ye göök apɛi. Aye lac wiɛt mɛɛc, tädë ke le wiɛt wiir. ¹⁶ Ku ë ca bëëi tənë kɔckun yī buɔɔth ku akëckë lëu bī pial.”

¹⁷ Go Jethu lëk ke, “Wek kɔc cie lac gam, yakë tak ba rëër kek we ɣet nɛn? Bëëi dhöɲ kënë tənë ɣa.”

18 Nawën lek bëëi, ke Jethu rël jəŋrac, go jäl meth guəp, ku go pial nyin yic.

19 Nawën ke kəc Jethu buəəth bö tənë ye ë rot ku thiëckë, “Yenö këc yək ye lëu buk jəŋ kënë cuəp wei?”

20-21 Go lëk ke, “Ee rin koor gamdun,” Ku le tuen ku lueel, “Na we la gam cək kuur cımən manh ŋaap koor nyin, ka lëkkë ë gən kënë, ‘Jälë ë tən!’ Ka lëu bī jäl. Acin kë dhal we bək cīi loi.” Ku lëk ke, “Jəŋ cīt kënë ë yən alëu ye ba cuəp wei, rin ye yən cool ë röök!”

Jethu aci bən jam ë Thuənde

(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

22 Nəyən akäl tək, wən ŋoot kek Galilia, ke lëk Jethu ke, “Manh Raan abī thən kəc, 23 ku abīk nək, ku na aköl ye nın diäk, ka bī jət ran yic.” Gokë puəth dak apëi.

Ajuër luanŋ Nhialic

24 Nawën cī Jethu kek atuəöcke yet Kapernaum, ke kəc ë kut ajuër luanŋ Nhialic bö tənë Pīter ku thiëckë, “Ye raandun piöoc ajuër luanŋ Nhialic tääu piny?”

25 Go Pīter bëër, “Aye tääu piny.” Ku le yöt bī la lëk Jethu. Go Jethu guə kaan wei ku thiëc, “Ye tak kädë Pīter? Yenə bāny pinynhom juër? Ye kəcken baai aye kəc thāi kək?”

26 Go Pīter bëër, “Aa kəc ë thāi.” Go Jethu lueel, “Na ye këya ke kəc baai aacie ajuër ë tääu piny.

27 Ku yen acuk wïc buk kəkä rac puəth. Lər wiir ku cuat bīdho, ku miit rëc ba dəm tuen bei ku ŋam

thok, ku yin abī wēeu lēu ajuerdiē ku ajuerdu yök thīn. Yāth ke tēnē ke ke ya ajuērda yodhie.”

18

Kac Jethu buəəth aaci wēt tæɛr

(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

¹ Kaam wēn ke kac Jethu buəəth bö tēnē ye ku thiëckē älä, “Yenja yen dīt apɛi kam kac tō bääny pan Nhialic yic?”

² Go Jethu meth cəɔl, ku cəl akääc kenhüim, ³ ku lueel, “Wek alëk yic, na cäk röt war bäk ciët mīth kor, ke wek aaci bääny Nhialic bī kan yök. ⁴ Kēya raan rot dhuök piny bī ciët ē manh kēnē yen adīt apɛi pan Nhialic. ⁵ Ku raan manh koor cīt manh kēnē lor rienkië, acä lor.

Ba raan dēt thöc kërac yic

(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)

⁶ “Na ye raan wēŋ mɛnh tøk kam ē mīthkä, ku bā maan ka ŋuëən tēnē ē raan cīt kēnē diët cī ruök yeth aleldīt tet, ku pik wiir bī mou. ⁷ Ye kërɛɛc yindē pinynhom ye kac kök kac wēŋ kärer yiic. Käkkä aabi röt dhiel aa looi akölaköl, ku bī yiën dē tēnē kac käkkä looi!

⁸ “Ku na ye ciɛendu ayi cöökdu yi cəl aloi awuöc, ka tēem bei ku cuat ke wei. Rin anuëən ba pīr pīr path ke yi ye ŋəl, tēnē tē bī yin la cin karou ku cök karou ku cuet yi many dēp yic aköleriëc ebën. ⁹ Ku na ye nyiendu yi cəl aloi adumuööm, ke ŋuët bei ku cuat wei. Rin anuëən ba pīr yök ke yi la nyiën tøk, tēn tē bī yin la nyin karou, ku bī yi la cuat pan mac.

Kääj amël cî mää

¹⁰ “Duökkë them bäk mîth thiikâ bui. Alëk we bäk ñic lön atuöcken nhial aa rëer Wä lööm akölaköl pan Nhialic. ¹¹ Ku ñen Manh Raan ñen aci bën ba kóc cî mää bën gäm pîr.

¹² “Lëk ña yic. Na raan ala amääl buöot ku mär amäl tök ke cîi thiärdhoñuan ku dhoñuan nyiëëñ piny, ku le amäl kënë wïc? ¹³ Ku na le yök ka mit puöu apëi, miët puöu wär miët puöu wäär tö amël kök thîn. ¹⁴ Këlâ aya, aciï Wuurdun tö nhial nhiar, bî menh tök kam ee mîth thiikâ mää.

Të looi wämuuth awuöc tënë yî

¹⁵ “Na loi wämuuth awuöc tënë yî, ke yî la tënë ye ku lëk kē cî wuöc tēdun wepēc. Na piñ wētdu, ke wek aaci döör. ¹⁶ Na cîi wētdu piñ, ke yî cöl raan tök ayî kóc karou ku dhuökkë tënë ye, ‘Rin bî awuöc cî looi tënë yî ñic kóc karou ayî diäk.’ ¹⁷ Na ñot kuc bî wētden cîi piñ, ke lëk akut, ku na kueec bî wēt akut cîi piñ aya, ke päl bî ciët raan thäi ku raan ajuër kut, kóc kuc wēt Nhialic.

¹⁸ “Ku wek aa lëk kënë, awuöc cäk bî päl piny pinynhom, aciï bî päl piny nhial, ku awuöc bäk päl piny ë tēn abî päl piny nhial.

¹⁹ “Ku aben lëk we, na mät kóc karou kamkun pinynhom ë tēn, ku thiëckë kē wickë ka gēm Wä tö nhial ke. ²⁰ Rin tē ye kóc karou ayî diäk kenhüim mat ë wēt dië ke ñen abî rëer kamken.”

Kääj aluanñ cie wēt ye päl piny

18:11 Lk 19:10 **18:15** Lk 17:3 **18:16** L.rou 19:15 **18:18**
Mt 16:19; Jn 20:23

21 Nawën ke Pïter bö tēnē Jethu ku thiëec, “Bëny, ya arak dē lēu bī γen wēt päl piny tēnē wāmääth cä awuöc looi tēnē γa? Ye arak dhorou?”

22 Go Jethu bëër, “Alëk yï, aca arak dhorou, ee thiärdhorou arak dhorou, 23 rin bääny Nhialic acit bënyᶇaknhom wïc ye bī kärke kuëen nyin kek aluakke. 24 Kaam wën kuëen kek käh nyin, ka aluaᶇ tök cï wëeu juëc apëidit muör bïi tēnē ye. 25 Ku yen ë cïn wëeu cool yen wëeu cï muör, go bänyde lueel bī γaac wei kek tiᶇde ku miëthke ku kärke ëbën bī kähny cool. 26 Nawën piᶇ ë wēt kēnē ke läᶇ bänyde apëi ku lueel ëlä, ‘Päl γa kaam thin koor, ku γen abi kakkä cool bëny.’ 27 Go bënyᶇaknhom tē mæem yen thin tiᶇ, ku pël kähnyde tēnē ye ku cöl ajiël.

28 “Kaam wën le aluaᶇ kēnē aγeer, ke räm kek aluaᶇ dët rëer kek baai kööny wëeu reen lik. Go pac yeth ku yöök bī wëëuke cool nyin yic. 29 Go löᶇ apëi ku lueel, ‘Päl γa kaam ku γen abi wëëuku cool!’ 30 Go cïi gam, ku cöl amac γet tē bī yen wëëuke cool. 31 Nawën tiᶇ aluek kök kē cï rot looi, ke riääk puöth apëi ku lek tēnē bänyden ku lëkkë keriëec ëbën cï rot looi. 32 Go bënyᶇaknhom aluaᶇ kēnē cöl ku lueel, ‘Yin acin puöu, γen aci wëeu juëc kähny ke tēnē yï päl piny rin cï yin γa löᶇ. 33 Cïi lēu ba kähny päl piny tēnē raandun rëer wek, cimën kēwäär ca luöi yï?’ 34 Ku wën cï yen puöu riääk apëi, ke cöl amac γet tē bī yen kähny cool ëbën.” 35 Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Yen ë tē bī Wä tö nhial luöi we, tē cï wek awuöc ye päl piny kamkun puöu ëbën.”

19

Jethu apiöoc wēt ë liöoi
(Mk 10:1-12)

¹ Wën cī Jethu wēt wīc bī lueel thöl, go jäl Galilia ku ler Judia ku teem wär Jordan. ² Go kɔc juęc apeī buo̯th, goke kony.

³ Go Parathī kɔk bēn tēnē ye, ku wickē bik deep ë wēt ku thiëckē ëlä, “Ye lönda raan puöl bī tiēnde liöoi ë path?”

⁴ Go Jethu bēer, “Këckē kaŋ kueen athöör yic lön wär ciëk Aciëk kɔc wäthëer, aaci cak moc ku tik. ⁵ Ku lueel, ‘Rin ë wēt kēnē yen abī raan wun ku man nyääŋ piny ku le ker kek tiēnde, ku keek karou aabi ya many tök.’ ⁶ Këya, aaci ŋot ke ben aa rou, ee tök. Ku këya, na cī Nhialic ke puöl bī ya moc ku tik, ka cīn raan päl ŋek ë kamken.”

⁷ Go Parathī bēn thiëc, “Na ye këya, yenö pël Mothith ye bī raan athör liöoi göt ku pël tik?”

⁸ Go Jethu bēer, “Mothith aci wärkuan dīt puöl bik diäärken aa liöoi rin aake cie yith ye lac gam. Ku ëcie këya wäthëer ciëk kɔc. ⁹ Ku aba lëk we ëmēn, na ye mony liöi tiēnde, ke këc wīc mony dēt, ka cī kërac looi.”

¹⁰ Go kacken ye buo̯th lëk ye ëlä, “Na ye yen tēn ye kaŋ röt luoi thīn kam moc ku tik akan, ka ŋuëen bī raan cī thiëk.”

¹¹ Go dhuök ke ku lueel, “Acie raan ëbēn yen bī kë ca lueel gam, aa kɔc ye Nhialic kuony. ¹² Raan dēt aye dhiëeth ke ya aboi, na cak thiëek tē le yen dīt ka cī dhiëth, ku kɔc kɔk aaye roc bik cī dhiëth tē cak kek thiëek. Ku kɔc kɔk aacie thiëek rin wīc kek ye

bik wēt Nhialic yāth tuen. Kēya, na ye raan gam ē wēt kēnē, ke gēm ku piöc.”

Jethu adac mīth

(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

¹³ Kōc kōk aake cī mīth bēēi tēnē Jethu bī ke bēn dōc, go kōc Jethu buōth kōc lää. ¹⁴ Go Jethu lueel tēnē ke, “Calkē mīth aabō tēnē ya, duškkē ke pēn. Raan wīc ye bī la pan Nhialic adhīl gam cīmēn ee mīth thiikā.”

¹⁵ Ku cōl mīth yelōm ku tēū yecin kenhīim, ku dōc ke ku jiēl.

Raan ajak

(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

¹⁶ Go mony dēt kaan̄ nhom ku thiēc ēlā, “Raan piöc ye kēpiath nō ba looi ba pīr akōlriēc ēbēn yök?”

¹⁷ Go Jethu bēēr, “Yenō ye yīn ya thiēc kēpath ba looi? Ee Nhialic rot yen apath. Na wīc ba pīr akōlriēc ēbēn yök, ke yī thek lōn̄ke.”

¹⁸ Go mony kēnē Jethu bēn thiēc ēlā, “Ye lōn̄ nēn?” Go Jethu bēēr, “Duk raan nāk, duk tin̄ raan dēt kōr, duk cuēer, duk kuēn̄ wēt ē lueth. ¹⁹ Thek wuur ku moor, ku nhīar raan dēt cīmēn nhīer yīn rot.”

²⁰ Go riēnythīi awēn dhuōk ye ku lueel ēlā, “Lōōnkā aaca muk nhīim ēbēn. Ye kē nēn ba bēn looi?”

²¹ Go Jethu bēēr, “Na wīc ba la cōk tēnē Nhialic, ke yī la ba kākku la yaac ēbēn, ku gam wēū tēnē kōc nōn̄, yīn abī jīek la yök pan Nhialic, ku bāar buōth ya.”

²² Nawën piŋ ë wëlkä ke mæen, ku jiël ke cï puõu dak rin ë la käjuëc apeï.

²³ Go Jethu yenhom wël kacken ye buoath ku lëk ke, “Abi riël tënë raan ajak bi la pan Nhialic. ²⁴ Ku aben lëk we, apuol yic bi thöröl bak with cök, tënë lon bi raan ajak la pan Nhialic.”

²⁵ Nawën piŋ kacken ye buoath ë kënë, ke geï apeï ku luelkë, “Na ye këya, ke yeŋa bi la pan Nhialic.”

²⁶ Go Jethu ke döt ku bëer, “Acii raan bi lëu ë rot, bi gam të këc Nhialic ye kony, rin Nhialic ë këriëc ëbën lëu, acin kë dhal ye.”

²⁷ Go Piter rot jot ku lueel, “Na yook, yok kac ci kakkua ëbën nyään piny ku buoathku yi, yeŋö bi ya këda?”

²⁸ Go Jethu bëer, “Wek alëk kënë, të le käŋ röt waar, ke Manh Raan abi nyuc thönyde nhom ë diik yic pan Nhialic, ku week wathiäär ku rou, wek aabi nyuc thöc nhim aya bak luŋ kuat Itharel kathiäär ku rou looi. ²⁹ Ku kuat raan ci paande nyään wei kek paan ë man ku nyierakën, ku wun ku man ku miethke ku dum ë rienkië, abi käjuëc yök arak buoat, ku abi pir akölrüëc ëbën yök aya.

³⁰ Ku kac juëc tō tuen emen aabi döŋ ciëen, ku kac kōk juëc tō ciëen aabi la tuen.”

20

Kään kōc lui dom yic

¹ Ku ben Jethu bääny Nhialic thöŋ ëlä, “Raan dom ëci rial bi la wic kōc bi duōmde bën tem. ² Ku ciëk ariöp bi ya gām ke akāl tōk, ku tooc ke dom.

³ Nawën tēcīt lunyluny ë yök, ke la tē ye kōc yōac

thïn, go kɔc kɔk tïŋ thïn ke kääc ke cïn kē loikē, ⁴ go lëk ke ëlä, ‘Lak dom yic aya bäk la tem, ku wek aaba yiëk ariöp thöŋ ke luoidun.’ ⁵ Gokē la. Nawën aköl ciël yic, ku tään aköl aya, ke la ayeer ku le bën ke kɔc kɔk. ⁶ Naɣon thëei ke la ayeer ku yök kɔc kɔk ke kääc ë path go lëk ke, ‘Yenö rëer wek tēwën aköl ke cïn kē luoi?’ ⁷ Gokē lëk ye ëlä, ‘Acïn raan cï ɣo cɔl buk la luui.’ Go lëk ke bik la luui aya.

⁸ “Naɣon thëei ke wun dom cɔl raanden kɔc däm ku lueel, ‘Cɔl kɔc luoi, ba ke däm wëëuken, ku jɔk kɔc ë ke bö ciëen, bi jäl la thök kɔc wën anhiäk jɔk luoi ë rial.’ ⁹ Go kɔc ke bö luoi yic ciëen bën ku gëm ke wëëuken. ¹⁰ Nawën la kɔc ke jɔk luoi ë rial bën bi ke bën riöp, ke takkē lɔn bi ke gäm wëëu juëc, ku keek aaci bën riöp wëëu cit wëëu cï gäm kɔc ke lök bën luoi yic ciëen.

¹¹ “Gokē wëëu däm ke dak puöth, ku jiëemkē wun dom guöp ëlä, ¹² ‘Kɔc ke lök bën ciëen, cïn luoi diit cik looi, aaca thöŋ nhïim kek ɣo, ɣok kɔc cï luui aköl yic tēwën anhiäk agut tē col piny cit ëmën!’

¹³ “Go wët raan tök bëer ëlä, ‘Mäthdië, yïn acä jör, ciët ɣo cï tē bi ɣen yï riap thïn akäl tök cäk. ¹⁴ Däm ariöpdu ku jälë. Aca tak ba raan lök bën ciëen gäm ariöp cit ariöpdu. ¹⁵ Cä la yic ba wëëukië gam tēcit tē wiëc ye? Yenö ye tiëel yï däm tē muɔɔc ɣen kɔc?’ ”

¹⁶ Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Këya, kɔc tö ciëen aabi tö tuen ku kɔc tö tuen aabi tö ciëen.”

*Jethu ajam ë Thuonde kën yic diäk
(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)*

¹⁷ Nayon aköl dät ke Jethu cath kek kacken ye buoath ke la Jeruthalem, ke cööl ke täden ë röt ku lëk ke, ¹⁸ “Emën yok aala Jeruthalem, ku Manh Raan abī la döm ku yeth kəc kāk Nhialic nhīim, ku kəc piöoc ë löön. Ku abik tēm thou, ¹⁹ ku thönkë bāny kəc cie kəc Itharel bik läät ku thatkë ku piëtkë tim cī rīiu kōu. Ku na ye nīn kadiäk cök ka bī pīr ku jöt bei ë ran yic.”

*Man wëät Dhubedī aci Jethu thiëc këden wïc
(Mk 10:35-45)*

²⁰ Nawën ke man wëät Dhubedī bö tənë Jethu kek wätke, ku gut yenhiaal piny ku thiëc bī luōi kë wïc.

²¹ Go Jethu thiëc, “Yenö wïc?” Go bëer ëlä, “Të nyuuc yīn thönydu nhom bāāny Nhialic yic aköldä, ke yī tən yīpuōu lön bī yīn wëtkiën kë karou cöl aa nyuc yilööm, raan tök köñ cuëc ku raan dät köñ ë cam.” ²² Go Jethu dhuök ke ëlä, “Wek aakuc kë thiëckë, yen abī ban apēi ë nīnkä ku yen abī nök. Lëukë bāk gum cimëndië?” Gokë bëer, “Alëuku.”

²³ Go Jethu lëk ke, “Na cökkë we nök ayic ka lëukë bāk gum, ku acie yen la riel ba raan bī nyuc köñdiën cuëc ku köñdiën cam kuany. Thöckä aa kāk kəc cī Wä guiër ke.”

²⁴ Nawën le atuuc kök kathiäär piñ, ke riääk puöth tənë wëät Dhubedī. ²⁵ Go Jethu ke cööl ku lëk ke, “Anjäckë lön kəc cī gam bik aa bāny kəc cie kəc Itharel aala riel kəc nhīim, ku aciī path bāk ciët ke. ²⁶ Ku kënë aciī rot bī looi kamkun. Raan wïc ye bī ya raandit kamkun, adhīl rot dhuök piny bī ya luui rin kəc kök, ²⁷ ku na ye raan wïc ye bī ya bēny

wenhüim, ka dhil ya aluanḡdun. ²⁸ Cümën Manh Raan aya akęc bën bī kəc bën loony, acī bën bī kəc bën kony, ku gēm wëike bī kəc juęc waar thou yic.”

Jethu akony cöör karou bik daai

²⁹ Tëwën jiël Jethu Jeriko kek kəcken ye buəth, ke buəth kəc juęc apëi. ³⁰ Ku kəc cī cār karou aake rëer ë dhël kęc. Nawën pinjë lön cī Jethu yëët, ke cöt röldīt, “Bëny, Wën Debit, kony ɣo!” ³¹ Go kəc kək ke rël ku yöökkë ke bik biët. Gokë ɳot ke kiu apëi, “Wën Debit! Kony ɣo.” ³² Go Jethu kööc ku cəol ke, ku thięc ke, “Yenö więcckë ba looi tënë we?” ³³ Gokë lək ye, “Bëny awicku buk bën daai.” ³⁴ Go Jethu gam, ku gəot kenýin, gokë daai nyin yic ku buəthkë.

21

Jethu acī la Jeruthalem ke ciëm yai

(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Tëwën cī kek thiök kek Jeruthalem, ke bö Beth-peec tēthiääk kek gən Olip, ke Jethu ëcī kəcken ye buəth karou tuəc tuen, ² ku lək ke, “Lak bëi tö tuen yiic, ku wek aabä akaja yök ke mac ku manhde yelööm. Luənykë ke ku bëikë ke tënë ya. ³ Na le raan thięc we ke luëlkë, keek aa wic Bëny ku aabī dhuk ëmën.” ⁴ Kënë acī rot looi këya rin bī wët cī lueel ëlä thëer raan kək Nhialic tiɳ yenhom tiɛɳ, ⁵ “Lək kəc Itharel, ëmën bënyɳaknhom dun abö tënë week! Alir puəu ee cath akaja, manh akaja.”

⁶ Go kəc Jethu buəth la ku loikë cımën cı Jethu ye lək ke, ⁷ ku bïikë akaja ke manhde ku kumkë keköth aläthken, ku nyuc Jethu manh akaja kəu. ⁸ Kəc juəc aacä aläthken thieth dhël yic, ku kəc kək aacä ayör tiim dhoŋ ku thiethkë ke dhël yic aya.

⁹ Go kəc ke tã tuen yenhom ku kəc ke buəth ye, yai looi ku yekë wak ëlä,

“Lecku wën Debit!

Bëny dəc raan bö rienku lecku Nhialic Madhəl!”

¹⁰ Nawën yett geu Jeruthalem, ke kəc gëi apeı ku yekë thiēc ëlä, “Yeŋa kënë?”

¹¹ Ke bëer kəc ŋic ye ku luelkë, “Yen ë raan kək Nhialic tiŋ cəl Jethu pan Nadharet, wun Galilia.”

Jethu acı la luanŋ Nhialic

(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹² Nawën lek yett Jeruthalem ke Jethu la luanŋ Nhialic, ku cop kəc kəŋ yaac ku kəc yööc ayeer kal luanŋ Nhialic yic. Ku wel agen kəc wëeu waar yiic piŋy, ku thöc kəc yəac wei ë kuər. ¹³ Ku lək ke,

“Acı gət ëlä athör thær wël Nhialic yiic,

‘Kal luanŋdië acı looi bı ya tən ye kəc wuət ëbën röök thın,’

ku yen acäk wel bı ya tən cuër.”

¹⁴ Kəc cı cər ku kəc cı duany aake cı bën tënë ye kal yic luanŋ Nhialic, goke kony. ¹⁵ Kəc dıt kək Nhialic ku kəc gət lööŋ aake cı puəth dak tëwën tiŋ kek kəpuəth cı Jethu looi, ku wën ye mıth ket kal yic luanŋ Nhialic ëlä, “Lecku Wën Debit.”

¹⁶ Ku luelkë tënë Jethu, “Ye kë luel ë mıthkă piŋ?” Go bëer, “Aya piŋ. Ku këckë kënë kaŋ kueen,

‘Yin aci mïth agut mïth thii kor piöc bik læc la cök aa lueel.’ ”

¹⁷ Kaam wën cï Jethu wëlkä lueel, ke jiël geeu ku ler Bethani tē cï yen bën anin thïn.

Jethu aci tim wak bï riau

(Mk 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Naγon nhiäk, tēwën dhuk kek geeu, Jethu ë nēk cök. ¹⁹ Nawën tïŋ tim cït ŋaap dhël γou, go la cöl bï yök ke cï luək, go yök ke ayör kepēc. Go Jethu lueel, “Yin acii mïth kəŋ bən tïŋ athεer!” Ku nyin yic tēwën ke tim riau.

²⁰ Tēwën tïŋ kacken ye buəoth ë kënë, ke gēi apēi, ku thiëckē röt, “Yenjö cï tim kënë guə riau?”

²¹ Go Jethu bēer, “Na gamkē ke cïn diu, ka cie kē ca looi tēnē ë tim kënë yen luəikē ë rot, na cök a gən kënë yen yöskkē ëlä, ‘Jət rot ku cuat rot wüir,’ ka loi rot. ²² Ku na lak gam, ke kəriëec ëbën yakē ke thiëec tē rök wek, aa yökkē.”

Bäny Itharel aa riel Jethu yöŋ yic

(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

²³ Go Jethu bən dhuk kal yic luan Nhialic, ku tēwën piöc yen, ke bānydīt kāk Nhialic ku kəc baai bö tēnē ye ku thiëckē ëlä, “Ee yïn, ye riel ŋö tō yiguöp ye yïn luui kēlä? Ku yeŋa yik yï ë riel kënë?”

²⁴ Go Jethu bēer, “Wek aba thiëec wēt tök aya, na bēerkē apath, ke wek aba lək raan cä gäm riel ye yen kakkä looi. ²⁵ Lëkkē γa, Joon yök riel yen kəc gäm lökwēi tēnen, ye tēnē Nhialic aye rielde ë rot?”

Gokē guëek yic kamken ku luelkē, “Na luelku, ke yök tēnē Nhialic, ka thiëc, ‘Aye ŋö kēc wek wētde

gam?’ ²⁶ Ku na luelku, ‘Ke rielde ë rot,’ ke yök aa jöny ke rin cī raan ëbën ye gam.” ²⁷ Gokë dhuök Jethu, “Akucku.”

Go Jethu lëk ke, “Na ye këya, ke wek aacä lëk riel ye yēn käckä looi.”

Kääŋ cī Jethu lueel rin mīth karou

²⁸ Ku ben Jethu ke thiëc, “Yeŋö yakë tak wët kënë yic? Monytui ë la dhäk karou. Go la tënë wëndit ku lëk ye, ‘Manhdië lör lui dom yic ya aköl.’

²⁹ Go bëer, ‘Yēn acīi la,’ nawën ke ben yenhom waar ku ler. ³⁰ Go ben la tënë wänden koor ku lëk wët awën cī kaŋ lëk wëndit. Go gam ku cīi la. ³¹ Yeŋa kamken karou cī kë wic wun looi?”

Gokë bëer, “Ee wëndit.”

Go Jethu lëk ke, “Kɔc ajuër kut ku adëjök ë tɔc kek kuat moc ë path, aa kek aabi röt kaŋ mat ë bääny Nhialic yic tënë we. ³² Rin Joon raan wäär kɔc muɔc nhīim ëcī bën tënë we bi we nyuöth dhël ë yic, ku wek aa këc wëtde gam. Nawën ke ye kɔc ajuër kut ku adëjök kek gam ye. Ku na cɔk awën cī wek käckä tiŋ ke loi röt, ke wek aa këc wepuöth waar ku pälkë luoi käreɔ ku gamkë wëtde.”

Jethu acī jam ë waal bi rëëc bäny nyuöth

(Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

³³ Ku ben Jethu jam waal ku lueel tënë kɔc man ye ëlä, “Monytui ëcī dom looi ku cum yic tiim luək ku rɔk. Ku wec tē ye mīth tiim guör thīn bīk ya miök, ku looi kät. Ku jol dom riöp yic kɔc kök, ku le keny wun dët. ³⁴ Nawën le tē cī tiim luək thöŋ, ke tooc aluɔnyke tënë ke bīk la gām abäkke. ³⁵ Go kɔc awën cī riöp dom yic aloony dɔm, ku thatkë aluɔny tök,

ku näkkë alony dët ku biöökkë alony ye kek diäk aleel. ³⁶ Go aloony juëc tënë aloony tuenɲ bɛn tooc, ku ɲot ke looikë ke tɛwäär. ³⁷ Nawën ciëen ke wun dom jəl wënde tooc, ku tɛk lɔn bī kek ye theek. ³⁸ Go kɔc awën cī riəp dom yic lueel kamken wën tiɲ kek ye, ‘Kënë ee manh raan la dom, bī kəɲ lək thɔn aköldä. Bäk näkku ku kəkke aabī döɲ ke ɣo.’ ³⁹ Gokë dɔm ku thelkë aɣeer dom yic ku näkkë.”

⁴⁰ Ku jəl Jethu ke thiëc, “Na bö raan la dom ke loi ɲö tënë ke?”

⁴¹ Gokë bɛɛr, “Abī kɔckä nök, ku riəp dom yic wei tënë kɔc bī ye ayiëk abäkke tɛ cī kəɲ luək.”

⁴² Ku lək Jethu ke, “Këckë wët cī gət athör thɛɛr wël Nhialic yic ëlä, kaɲ kueen?

‘Mën wäär yen cī atëët kuec yen aci bɛn a mën ril apɛi,

kënë ë ye luɔi Bɛny, ayeku tiɲ ke path ku dhëɛɲ ɣonyin!’ ”

⁴³ Ku la Jethu tuenɲ ku lueel, “Këya alək we, bääny Nhialic abī nyaai tënë we ku gëm kɔc wuöt kək bī wët dië piɲ ku loikë. ⁴⁴ Ku raan bī löny alel kënë nhom, ka duəny bī ruəth, ku raan bī alel kënë lööny yenhom ka niəon yic.” ⁴⁵ Nawën piɲ kɔcdit kək Nhialic ku kɔc gët lööɲ ë jam kënë, ke ɲickë lɔn jiëem Jethu riɛnken, ⁴⁶ ku na cək alɔn wic kek ye bīk dɔm, ka ke cī riəc kɔc juëc tō thīn ë Jethu tiɲ ke ye raan kək Nhialic tiɲ.

22

*Jethu aci bääny Nhialic thəɲ yan thiëk
(Lk 14:15-24)*

1 Go Jethu bēn jam tēnē ke ē waal ku lueel.
 2 “Bääny Nhialic ē duēr thōŋ kek yan thiēek cī
 bēnyŋaknhom looi tēnē wēnde. 3 Ku tooc aluōonyke
 bī kōc cī cōal la lēk bīk bēn yai yic. Gokē kucē ku
 cīk bō yēei. 4 Go aloony juēc bēn tooc ku thōnke ēlä,
 ‘Lak, lēkkē kōc cī cōal lōn mīith aacī thōk ē guiēr,
 muōar ku nyōk cuai aacī nōk, kēriēec ēbēn acī guiir.
 Bāk yai yic!’ 5 Ku keek aake liu puōth thīn, ku
 puōkkē bī ŋek ala duōmde, ku la raandā luōide yic.
 6 Ku dōm kōc kōk aloony bēnyŋaknhom, ku banke
 ke ku nākkē ke. 7 Go bēnyŋaknhom puōu riāāk apēi,
 ku tooc apuruōōkke ku lek kōc awēn nāk aluōonyke
 nōk, ku cuānykē gēnden. 8 Ku cōal aluōonyke ku lēk
 ke, ‘Yai acī thōk ē guiēr, ku kōc ke cī cōal aa kēc aa
 kōc path, aacī kucē ē bēn. 9 Lak geeu ku calkē kuat
 kōc bāk yōk dhāl yiic bīk bēn yai yic.’ 10 Go aloony
 la dhāl yiic ku cōlkē kuat raan cīk yōk ēbēn, abī yai
 thiāŋ apēi.

11 “Nawēn bō bēnyŋaknhom bī thān cī guēer yēei
 bēn tīŋ, ke tīŋ raan tōk ke kēc alēth yai ruōk. 12 Go
 bēnyŋaknhom lueel, ‘Māthdiē, yī bō tēn kēdē ke yī cīi
 alēth yai ceŋ?’ Go mony awēn biēt ku cīi wēt bēer.
 13 Go bēnyŋaknhom lēk aluōonyke, ‘Derkē cin ku cōk
 ku cuatkē muōōth yic ayeer, tē bī yen dhiau thīn ke
 ŋeny yelec.’ ”

14 Ku wit Jethu wētde ēlä, “Rin kōc juēc aaye cōal,
 ku aa kōc lik kek aaye lōc.”

Jethu awic bī wēēŋ wēt ajuēr

(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

15 Go Parathī la tēden ē rōt bīk tē bī kek Jethu dam
 thīn, wētden bī lueel, la mat. 16 Ku toockē kōcken

abëk ke buõth tēnē ye, ku kəc Antipāth Yērot bik la wēēŋ bī wēt rac luɛɛl kegup bī ye dəm. Ku bik ku luelkē əlä, “Raan piöoc, anjicku yin ə raan la cök jam ə yith. Yin ə kəc piöoc bik kək wic Nhialic looi dhəl la cök, ke yī cīi diɛɛr kək ye kəc kək tak. Ku yin acie diətden ye kuəec nhom. ¹⁷ Lək ɣo na ye taktäku, buk ajuer aa gam ɣok kəc Itharel tēnē Cithər Bənyaknhom, tēdē ke cuk bī ya gām ye?”

¹⁸ Ku Jethu ecī ruəenyden ŋic, ku bēer, “Yeŋö wic wek ye bək ɣa deep wēt? ¹⁹ Calkē ɣa atij wēnh yakē tāau piny ajuer!” Gokē yiək wēeth. ²⁰ Goke thiēc, “Ye nhom ŋa, ku ye rin ŋa kakkä cī giɛɛt wēeth kəu?”

²¹ Gokē bēer, “Aa kək Cithər Bənyaknhom.” Go Jethu lək ke, “Na ŋiɛckē kəya, gäm kē Cithər Bənyaknhom kēde, ku gäm kē Nhialic kēde.”

²² Gokē gäi, tē cī Jethu wēt bēer thīn, ku nyiēēŋkē piny ku jiəl kē.

*Nhialic abī kəc cī thou cəl aa ben pīr
(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)*

²³ Aköl tōŋ awən ke kəc kək akut Thaduthī, akut cīi ye ye gam lən bī Nhialic kəc cī thou ben cəl apīr, bö tēnē Jethu ku thiēc kē əlä, ²⁴ “Raan piöoc, acī Mothith lək ɣo əlä, Na thou raan ku nyiēēŋ tik piny ke cīn mīth, ke wämēnh koor ala ɣöt tik bī mīth dhiēēth ɣōn mēnhē. ²⁵ Na thöōŋku lən tō mīth tik thīn kadhorou, ku thiək wēndit ku thou ke cīn mīth, ku dōŋ tiēnde ke wämēnh buõth ye, ²⁶ ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēēth. Ku looi rot kəya tēnē raan ye kek diäk, agut wämēnh kun ye kek dhorou. ²⁷ Nawən ke tik thou aya.” ²⁸ Ku lek tuen

ku thiëckë, “Të le kəc cī thou röt jət aköldä, bī ya tin ɲa, rin cī yen rëer ke ke ebën kadhorou?”

²⁹ Go Jethu bëër, “Wek aa kəc ril nhïim cīn kē ɲiëckë, rin cīi wek athör thëer wël Nhialic cī gət ye gam. Ku acäk ye gam aya lən bī Nhialic kē ye lueel ke bī looi, lëu bī looi. ³⁰ Rin të le kəc cī thou röt jət, aacīi bī thiëk ku aacīi bī thiaak, aabi rëer kecīt atuuc nhial. ³¹ Ku na ye rin wët bī kəc cī thou röt jət, ke we kəc wët cī Nhialic lëk we thëer kueen? Acī lueel, ³² ‘Υεν ë Nhialic Abaram ku Ithäk ku Jakop.’ Kəc cī thou ke ɲic Nhialic, aa pīr alanden. Yeen ë Nhialic kəc pīr, ku kəc cī thou aya.”

³³ Nawën piɲ thän tō thīn wët kënë, ke gëi ë piöcde.

*Löɲ ril lëu bī theek kam ë lööɲ
(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)*

³⁴ Nawën piɲ Parathī lən cī Jethu Thaduthī thöl nhïim, ke mat kenhïim bīk Jethu thiëc aya, ³⁵ ku jol raan tøk kamken, ³⁶ raan piöc lööɲ, Jethu thiëc, “Ye löɲ nən yen ril kam ë lööɲ?”

³⁷ Go Jethu bëër, “Yīn adhil Bānydu Nhialic nhiaar piändu ebën, ku wëiku ebën, ku nhiamdu ebën.” ³⁸ Kënë, yen ë löɲ ril tuenɲ. ³⁹ Löɲ dët ril ye kek rou thöɲ kek ë löɲ kënë akīn, yīn adhil raan dët nhiaar cīmën nhiëer yīn rot. ⁴⁰ Lööɲkä karou kek aa ye lööɲ Mothith ebën, ku lööɲ ye kəc kāk Nhialic tīɲ piöc, kër bei thīn.

*Jethu acī kəc piöc lən yen raan ë tooc Nhialic
(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)*

⁴¹ Kaam wën cī Parathī kenhīim kut Jethu lööm ke thiëec ke wēt kënë, ⁴² “Yakë tak Raan cī ləc ku dəc yeŋa? Ye wën ŋa?” Gokë lək ye, “Ee wën Debit?”

⁴³ Go dhuşk ke ku lueel, “Na ye këya, yeŋö ye Wëi Nhialic Debit yöök bī cəol Bánydië. Rin ëcī Debit lueel ëlä,

⁴⁴ ‘Acī Nhialic lueel tənë Bánydië, “Nyuc ë tən köŋdiën cuëc,

yet tē bī ɣen kəc atərdu dhuşk ciëen yicök.” ’

⁴⁵ “Na ye Debit cəol, ‘Bánydië,’ Ke lëu bī ya wënde kədë?” ⁴⁶ Go ciën mën raan tönj bëer wëtde, ku wën akölë yet tueŋ acin raan tönj cī yethok bən kuek bī thiëec.

23

Duökkë nhiam cimen Parathī ku Thaduthī (Mk 12:38-39; Lk 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Ku jəl Jethu lueel tənë kəc juëc awën ku kacken ye buəth. ² “Kəc piöoc lööŋ ku Parathī kek aatö nyin Mothith. ³ Këya, aa dhiëlkë ke theek ku luikë kë yekë lək we, ku piëŋkë kë yekë lək we, ku duökkë kækken yekë ke looi ye kiëët, rin aacie kæk yekë lək kəc kek yekë ke looi. ⁴ Aa kəc piöoc käril yiic bī ke looi, ku aa cie kəc ë kony bik ke looi. ⁵ Këriëec ëbën yekë ke looi, ayekë ke looi rin bī kek kəc wëŋ. Aa cath ke muk athör theer wël Nhialic. Ku rukkë alëth path, ku mukkë athör kecin bik nyuəth lən ye kek kəc path thek löŋ Mothith. ⁶ Ayekë nhiaar bik nyuc tueŋ thöc kəcdit tənë amat, ku ɣön path aköl yai. ⁷ Ayekë nhiaar bī ke aa muööth athëek ɣön ɣəc yiic, ku yeke cəol, ‘Kəc piöoc.’

⁸ “Duökkë röt cəl aye cəɔl, ‘Kəc piöök,’ Rin wek aa ηek ke wämēnhē, ku wek aa la raan piöök tōk. ⁹ Ku acīn raan dhielkē cəɔl pinynhom tēn, ‘Wā,’ Rin ē Nhialic tō nhial yen ee Wuurdun yetök. ¹⁰ Ku duökkë röt cəl aye cəɔl, ‘Kəc piöök,’ Rin wek aa la raan piöök tōk, ‘Raan cī ləc ku dəc.’ ¹¹ Raandit apēi kamkun adhil rot dhuök piny bī luui riεnkun. ¹² Kuat raan rot yāth tuēŋ ē rot abī dhuök ciēen, ku raan lir puəu rot tōəu ciēen, abī yāth tuēŋ.

Jethu acī rēec Parathī ku kəc gāt lööŋ nyuəəth
(Mk 12:40; Lk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ “Kəc piöök lööŋ ku wek Parathī, Awēēŋkui! Ee kērac apēi yen ayakē looi, rin ye wek kəc piöök dhəl cīi kek bī mēt bāəny Nhialic yic. Rin wek aacīi bī mēt thīn aya. Na cək kəc kək wīc bīk mēt thīn, ka yakē ke wel nhīim ē piööcdun cīi la cök! ¹⁴ Kəc piöök lööŋ ku wek Parathī, Awēēŋkui! Wek aa cath we rōök apēi dhəl yiic bək kəc wēŋ lən ye wek kəc path, ku wek aa bēēi lēr tuōər nyīn bīk aa kəkun. Wek aabī tēm awuəcdit tet apēi rin kərəc yakē looikā!

¹⁵ “Kəc piöök ku wek Parathī, Awēēŋkui! Wek aa piny kuany yic rin bī la raan tōŋ yökkē bī piööcdun gam. Na yökkē, ke tē ye wek ye piöök thīn, ee ye cəl aye raan pan mac, abī we duər waan thook!

¹⁶ “Awēēŋkui, wek kəc ē kək kək wat nhīim ke we ye cōör aya, ku luelkē, raan mēl kuēēŋ rin luanj Nhialic, ke rot mac wētde. ¹⁷ Wek aa muööl ku cōör! Yenö dīt? Ye mīlāj thith aye luak? ¹⁸ Ku bεnkē lueel ēlä, raan mēl kuēēŋ rin yīk ka cīn wētde yic, ku na kuēēŋ mēl rin ajuər cī tāəu yenhom, ke

rot mac wëtde. ¹⁹ Wek kəc cī cər wepuöth! Yenö dīt? Ye ajuër cī tääu yīk nhom aye yīk guöp ë loi bī ajuër cī tääu yenhom ya kën ë Nhialic? ²⁰ Këya, tē kuëëŋ raan yīk, ka kuëëŋ ye, ku kāk cī juaar yenhom. ²¹ Ku tē kuëëŋ raan luanə Nhialic ka kuëëŋ ye ku Nhialic yen rëër thīn, ²² ku tē kuëëŋ raan pan Nhialic, ka kuëëŋ määdce, ku yenhom guöp.

²³ “Kəc piöoc lööŋ ku wek Parathī! Awëëŋkuil! Wek aa kälīk kākkuŋ cāk puur yiic juër Nhialic, ku wek aacie kārīl ye löŋ lueel ye kuëëc nhīim, cīmēn bī raan dhiel la cök ku lir puöu, ku kony kəc kək ku cīi kəc ye ruëëny. Wek aa dhil kākka muk nhīim, ke we cīi mäl ë juër kəŋ aya tēnē Nhialic. ²⁴ Kəc mär kəc, wek aacie kāk wīc Nhialic ye looi, ku aa kāk puəl yiic kek aa yakē ke kuëëc nhīim.

²⁵ “Kəc piöoc lööŋ ku wek Parathī! Awëëŋkuil! Wek aaci puöth la cök, wek aa cīt bīiny ku aduuk ye lək kōth, ku aa thiāŋ mīth ye rum riel ku mīth ye ke tuöör nyīn. ²⁶ Wek kəc Parathī cī cər wepuöth! Kaŋkē bīiny ku aduuk lək yiic, yen aabi kek kōth la wīc aya!

²⁷ “Kəc piöoc lööŋ ku wek Parathī! Awëëŋkuil! Wek aa thōŋ kek rēŋ cī buth, na tīŋ kekōth ke dhēŋ apēi, ku keyiic alōŋthīn aaci thiāŋ yom kəc cī thou ku käreç kək. ²⁸ Këya, wek aa cīt rēŋkā aya. Wek aaye raan ëbēn tīŋ we path gup ayeer, ku piāthkun alōŋthīn aaci thiāŋ ruëëny ku käreç kək ëbēn.

²⁹ “Kəc piöoc lööŋ ku wek Parathī! Awëëŋkuil! Wek aa rēŋ buth tēnē kəc kāk Nhialic tīŋ. Ku giētkē rēŋ kəc path bik dhēŋ apēi, ³⁰ ku luēlkē ëlä, na ɣo tō thīn wäär nēk wārkuŋ dīt kəc kāk Nhialic tīŋ, ŋuöt

ɣok aa kəc röt mat ë näakden yic. ³¹ Këya, ayakë gam ayic lön ye wek mïth kəc wäär näk kəc käk Nhialic tïŋ! ³² Ku cït mënë ye wek kəc ril nhïim, cïn kë yakë gam, këriëc ëbën atö wecin, thääpkë käreç wäär cï wärkuön dït jök! ³³ Mïth käpieny! Yakë tak bäk poth la pan mac kədë? ³⁴ Ku rin ë wët kënë yen aci Wä we tuöç kəc käk Nhialic tïŋ. Ku ë kockä yiic, kəc kök aa bäk nöç, ku piäatkë kəc kök tim cï rïiu köu, ku thatkë kəc kök ɣönkuön amat yiic, ku yakë ke yöpp ɣeeth yiic ëbën. ³⁵ Ku tädun ye wek luui thïn kënë, abi awuöç bi teem rin kəc cï nöç lööny weyiëth, jök nääk wäär nëk Abel ɣet nääk Dhäkaria wën Barakia wäär näkkë luan Nhialic. ³⁶ Ku lëç Jethu ke, awuöç bi gam rin ë kakkä ëbën abi bën ë riëc kënë yeth.

Jethu ee kəc gen Jeruthalem lëç
(Lk 13:34-35)

³⁷ “Wek kəc gen Jeruthalem, wek aa kəc käk Nhialic tïŋ nöç, ku biöçkkë kəc cï Nhialic tuöç we aleel. Aca wïc arak juëç, ba we kony cïmën dhie ye ajïth miëthke kuöm piny yewuk bi ke kony bi ke cïi ɣop, ku wek aaci kuëc. ³⁸ Ëmën abäk tïŋ ke Nhialic cï yecin miëet bei, ku nyiëŋ pandun we. ³⁹ Ku ëmën alëç we, ‘Wek aciï ɣa bi bën tïŋ ɣet aköl bi wek röt guir bäk ɣa lor tē ben ɣen dhuk.’ ”

24

Luan Nhialic Jeruthalem abi thuër piny
(Mk 13:1-2; Lk 21:5-6)

23:33 Mt 3:7; 12:34; Lk 3:7 **23:35** Cäk 4:8; 2Lëç 24:20-21
23:38 Jer 22:5 **23:39** Wk 118:26

¹ Tëwën jiël Jethu kal luanj Nhialic yic, ke kacken ye buəoth bö tənë ye ku luelkë, “Raan piöoc, tñj, ye luanđiit dhëënj nõ kënë!” ² Go Jethu bëer, “Alëk we, yööt dīt yakë tñjkä aabi thuör piny ebën ka cın alel tøj bī kōöc alel dēt nhom.”

*Acī Jethu lëk atuöocke lön bī ke maan
(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)*

³ Tëwën rëer Jethu gən Olip nhom ë rot, ke kacken ye buəoth bö tənë ye ku thiëckë, “Lëk yo ye nen bī kakkä röt looi, ku yenö bī tē bī yin dhuk pinyinhom ku thök piny, nyuəoth?”

⁴ Go Jethu lëk ke, “Duökkë röt cöl aduənj. ⁵ Rin kəc juëc aabi bën rienkië, ku ye ñek lueel, ‘Ke yen Raan cī ləc ku dəc.’ Ku aabi kəc juëc duöənj. ⁶ Duökkë diëer tē tñj wek təənj ke loi röt, ku tē piñ wek təənj kək wuöt mec yiic. Kakkä aa dhil röt looi, ku acie yen bën thök ë piny. ⁷ Rin wuöt aabi thör kamken ku pan bēnyñaknhom kek pan bēnyñaknhom dēt aabi thör aya. Cəñdīt apei abī tō thñ, ku ayiëëkyiëëk piny abī rot looi bëëi juëc yiic. ⁸ Kakkä kek aa kək tuenj.

⁹ “Ku dēt, wek aabi dəm ku yëth we luk yic, ku wek aabi nök. Ku wuööt ebën aabi we maan rienkië. ¹⁰ Ku ë tēën, kəc juëc cī wët dië gam aabi röt waar, ku kəc kək aabi ñek raandä aluəm ku man raandä ñek. ¹¹ Ku awënj juëc aabi tuəl aya, ku aabi kəc juëc rac nhïim. ¹² Ku luoi käreec abī rot juak apei, kəc juëc aabi gamden wai wei. ¹³ Ku raan bī yepuəu dëet yet tē bī yen thou, abī pñr akölriëec ebën. ¹⁴ Ku Wët Puəth Yam kënë rin bääny Nhialic, abī kañ lëk kəc ebën pinyinhom bik piñ, ku jəl thök piny bën.

*Kërɛɛc bi rot looi tənə kɔc Jeruthalem
(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)*

¹⁵ “Ala aköl bi wek kërɛɛc apɛi tɪŋ, kəwäär cɪ Daniel raan kək Nhialic tɪŋ jam ɛ ye.” (Raan kuɛn adhɪl kənə deet yic!) ¹⁶ “Kɔc rɛɛr Judia, ku tɪŋkə ɛ kənə, ka dhil riŋ gat nhɪim roor bɪk la thiaan. ¹⁷ Ku na rɛɛr raan aɣeer, ka cɪi ben la ɣöt bi la guik kə muk. ¹⁸ Ku na tɔ raan dom yic, ka cɪi ben dhuk baai bə alanhde la lööm. ¹⁹ Diäär liɛc ku diäär muk mɪthkor aabi gum apɛidit ye nɪnkä. ²⁰ Rɔɔkkə bi rot cɪi loi wiir yic rut, tɛdɛ aköl cɪi kɔc ye luui. ²¹ Kɔc aabi gum apɛi ye nɪnkä, gum kɛckə kaŋ yök tɛwäär ciɛk Nhialic kɔc agut cit ɛmən. Ku acɪi rot bi bən looi. ²² Na kɛc Nhialic looi bi nɪnkä cɔl alik, ŋuöt acɪn raan cɪ pɪr. Ku rin kɔcken cɪ lɔc, acɪ nɪn cɔl alik.

²³ “Wek aa lək, na le raan yöök we, ‘Tiɛŋkə Raan cɪ lɔc ku dɔc kɪn, tɛdɛ ke lueel, tiɛŋkə yen akan!’ Ke duɔkkə gam. ²⁴ Rin kɔc juɛc aabi bən ku lueel ŋɛk, ee ɣɛn Raan cɪ lɔc ku dɔc, ku lueel raan dɛt, ee ɣɛn raan kək Nhialic tɪŋ, ku loikə kərɪl kɔc ɣöi, na lɛukə, ke mār kɔc cɪ Nhialic kuany. ²⁵ Tiɛtkə röt, kəriɛɛc ɛbən alək we ɛmən bək nhɪim tɪr kə bi bən.

²⁶ “Kəya, na le raan lək yɪ ɛlä, ‘Yen akan atɔ roor tɛɛn!’ Ke yɪ duk la, tɛdɛ, ‘Yen akɪn acɪ thiaan tən,’ Ke duk gam. ²⁷ Rin tɛ dhuk Manh Raan ka ɣuɔkə ŋic. Abək tɪŋ cimən bir deŋ dhie yen nhial reet yic, ku tɪŋ lɔŋ ku lɔŋɛ.

²⁸ “Dɛt aya, abɪ ciɛt mən dhie na cɪ cuər kenhɪim kut, ka la kə ŋuetkə.

*Aköl bi Manh Raan bën
(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)*

²⁹ “Awięc ku bäk ɲic aya, ye nĩnkä, tē cĩ kəc jäl gum apēi, aköl abĩ kum nyin bĩ piny cuəl, ku pēi acĩi bĩ ruəl. Ku kuəl aabĩ röt yääk ku löönykē. ³⁰ Kē bĩ bën Manh Raan cəl aɲic abĩ tĩɲ nhial, ku kəc ēbën pinynhom aabĩ yiic ɲeɛr kākken rēc cĩk looi. Ku keek aabĩ Manh Raan tĩɲ ke bō pial yiic nhial ke diik ku riældit apēi. ³¹ Ku abä atuöccke tooc bik kēcit löör yup yic, bĩ kek kacken cĩ ləc kuööt yiic pinynhom ēbën.

³² “ɲiečkē ē kēnē tim cīt ɲaap, tē looi yen yöök ku looi yĩth, ke kēr acĩ thiök. ³³ Kēya, tē tĩɲ wek kākka ke loi röt aya, ke ɲiečkē lön cĩ yen thiök apēi. ³⁴ Alək we, wek aacĩi bĩ mää rē tē cək kākka röt looi. ³⁵ Nhial ku piny aabĩ liu, ku wētdiē acĩi bĩ kaɲ mää.

*Rēer yĩ cĩ rot guir
(Mk 13:32-37; Lk 17:26-30, 34-36)*

³⁶ “Acĩn raan ɲic aköl bĩ kākka röt looi. Na cək atuuc nhial, ayĩ Wēnde, ka cĩk ɲic. Ee Wä ē rot yen aɲic ye. ³⁷ Bën Manh Raan abĩ ciēt kēwäär loi rot wäär pĩir Noa. ³⁸ Ee nĩnkä, aboordit nhom tuenɲ, kəc aake rēer ke mit puöth, ke ye luui ruēi ku yēi yet aköl le Noa riäi yic, ³⁹ ku ē cĩn kēn ɲic yet tē bĩi aboor. Ku muou kəc ēbën. Yen abĩ ciēt bën Manh Raan aya. ⁴⁰ Tēen na cək kəc karou luui dom yic, ke raan tők yen abĩ nyaai ku nyiēen raan dēt piny. ⁴¹ Ku diäär karou lui tētök aabĩ ke tĩen tők nyaai, ku nyiēen tĩɲ dēt piny.

24:29 Ith 13:10; 34:4; Edhe 32:7; Juel 2:10, 31; 3:15; Ny 6:12-13

24:30 Dan 7:13; Dhäk 12:10-14; Ny 1:7 **24:37** Cäk 6:5-8 **24:39**

Cäk 7:6-24

⁴² “Këya, guierkë röt ku tiëerkë nhüm, rin wek aa kuc aköl bi Bänydun bën. ⁴³ Yen acit kën na raan la baai njic tē bi cuär bën thin waköu, ka rëer ke yiën, ku cii cuär päl bi kärke nyaai. ⁴⁴ Ke week aya, wek aa dhil rëer we tüt, rin acäk njic ye nen bi Manh Raan bën.

*Nic Bäny ku loi luɔide akölaköl
(Lk 12:41-48)*

⁴⁵ “Na ye këya, yeŋa alony path ku njic käng apɛi, bi bëny nyääŋ paande, bi kacke aa gäm miëth akölaköl? ⁴⁶ Alony mit guöp, alony bi bëny yök ke loi luɔide apath tē dhuk yen! ⁴⁷ Alëk we, abi alony kënë tääu kärke yiic ebën. ⁴⁸ Ku alony cii luɔide bi njic looi, rin yen ye tak lon cii bänyde bi lac dhuk, ⁴⁹ ku kuc kɔc pan bëny ciëëŋ, ku ye cool wiɛt kek kɔc dek ë määu, ⁵⁰ ke bänyde abi la luät yeguöp aköl cii ye tak lon yen aköl bi yen bën. ⁵¹ Ku yeen abi bëny tēm awuöcdit, ku met tē rëer kɔc rɛc thin, ë tēën kɔc aa rëer ke dhiau ke njeny kelec.”

25

Kääŋ nyiir kathiäär

¹ Ku ben Jethu kääŋ dët thööth, ku thöön bääny Nhialic ëlä, “Nyiir kathiäär aake ci kärke ye kek mer lööm ku lek yan thiëek yic. ² Kam ë nyiirkä, nyiir kadhiëc aake pel nyin, ku nyiir kadhiëc aa cii nyin pel. ³ Nyiir aa bëlkä aake ci mermerken lööm ku cik miök düt muk. ⁴ Ku nyiir njic käng aake muk mermerken ku miök düt tet aya. ⁵ Nawën ka athiëek gääu bi cii löc bën, gokë töc bik nin.

6 “Nawën wëer ciel yic, ke piŋ duɔɔt, ‘Athiëek abö, bäk ayeer ku luɔrkë!’ 7 Go nyiir awën kathiäär röt jot kedhie ku dëepkë mermerken. 8 Go mermer nyiir aabël cii dëp apath rin cïn kek yiic miök. Gokë nyiir kökkä lim, ‘Miackë ɣo ë miök, mermerkua aacii dëp.’ 9 Gokë bëer, ‘Miök acii ɣo thöŋ, lak tē ye miök yaac thïn bäk la ɣɔɔc miökduŋ.’ 10 Go nyiir aabël la bik la ɣɔɔc miök, ku go athiëek guɔ lök bën kecök. Go nyiir awën ci röt guiir la kal yic kek athiëek tēwën dieer yai thïn, ku thiök kal thok.

11 “Nawën la nyiir awën ci la ɣɔɔc miök dhuk ke cöt, ‘Bëny, Bëny, ŋäny ɣo kal thok!’ 12 Go athiëek bëer, ‘Ye wek yiŋa?’ Wek aacä ŋic!”

13 Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Rëerkë we ci röt guiir, rin wek aa kuc aköl bi ɣen bën.”

14 Ku ben Jethu kääŋ dët bën thöötth ku lueel, “Bääny Nhialic abi thöŋ ke mony la keny wun dët, cä aluɔonyke cɔɔl ku gëm ke wëëu bi kek lök luui.

15 Ku yik aluɔony tök tim buɔɔt. Ku gëm alony dët tim thiärdhiëc, ku gëm alony ye kek diäk tim thiäär. Acii wëëu tek këya cit tē ŋic ŋek luui thïn, ku jiël bi la keny. 16 Go alony ci yiëk tim buɔɔt, wëëuke la luɔɔi ku yök tim buɔɔt dët. 17 Ku lui alony ci gäm tim thiärdhiëc cimen alony wën aya, ku yök tim thiärdhiëc dët. 18 Ku la alony ci gäm tim thiäär wëëu bännyde la wuɔöt piny ëbën.

19 “Nawën ke bännyden jöl dhuk, ku cɔɔl aluɔonyke bi wëëuke bën kuëën nyin. 20 Go alony wäär ci gäm tim buɔɔt bën ku lueel, ‘Bëny, wäär yin acä gäm tim buɔɔt, ku ëmën tih, ɣen acii tim buɔɔt dët juak thïn.’ 21 Go bännyde leec luɔiden peth ci looi ku lueel,

‘Yin aci wëeu lik ηיע muk apath ku juak keyiic, këya ëmën yin aba tääu käjuëc yiic ba ke muk. Bäär rëerku yo mit puøth yodhie.’

²² “Ku ben alony cï gäm tim thiärdhiëc bën ku lueel, ‘Bëny yin acä yiëk tim thiärdhiëc wäär le yin keny, ku yen aci lök luui ku juak tim thiärdhiëc dët thïn.’ ²³ Go bëny leec luwiden cï ηיע looi ku lueel, ‘Yin alony puøth käh tiit apath. Yin aci kälík tiit apath, ku ëmën yin abi tääu käjuëc nhïim, bäär miët puøu ë bääny bäänydu yic.’

²⁴ “Go raan cï tim thiäär lööm bën ku lueel, ‘Bëny, aca piñ lön ye yin raan col puøu rap këc puur tem, ku kuany käk ke këc ke wëer piny. ²⁵ Këya, yen aci riöc ku la wëëuku wëc piny. Nö! Wëeu wäär ca kuëi ya aa kik.’ ²⁶ Go bëny lëk ye ëlä, ‘Alony rac, ku ye adak rot aya. Na ηic lön ye yen rap tem, rap këc puur, ku lön ye yen käh kuany, ku aa këc pok. ²⁷ Nuøt yin aci wëëukië dhiel gäm raan ηic luoi wëeu, na la dhuk ciëen, ke ya yök wëëukië ke cï keyiic juak. ²⁸ Nyaaikë wëeu tënë ye ku gämke ke raan la tim buøt. ²⁹ Rin raan kälík ηיע muk abi kärke juak yiic, ku raan cïi käh ye ηיע muk, abi këden tö thïn nyaai. ³⁰ Ku cuatkë alony rëec këne muøøth yic ayeer, ku tëen dhiëeu abi tö thïn, ke kac yelec.’

Lundit

³¹ “Aköl bi Manh Raan bën ke duaar, ku atuc nhial ëbën ke cath ke ye, abi nyuc thönyde nhom ke duaar pan Nhialic, ³² ku thäi ëbën aabi guëer yenhom. Ku aabi tek yiic akuut karou, cïmën raan la thök, yen amël ku apiyeem tek thook. ³³ Ku

25:29 Mt 13:12; Mk 4:25; Lk 8:18 **25:30** Mt 8:12; 22:13; Lk 13:28

25:31 Mt 16:27; 19:28

tëëu amël kōrjden cuëc ku apïyeem kōrj cam. ³⁴ Ku Bëny abï kɔc kääc lɔrj cuëc lëk, 'Bäk, kɔc cï Wä döc ku lömkë bääny cï guir tēnē we tēwäär ciëk piny. ³⁵ Wēn cï cɔk ya nök, wek aacä muöc këcam. Ku wēn cï rou ya nök wek aacä muöc këdek, ku wēn ye yen jäl, wek aacä lor pandun, ³⁶ ku wēn cïn yen lubo wek aacä ruök köu, ku wēn tuëny ya wek aacä la neem, ku wēn cï ya mac, wek aacä bēn tïj.'

³⁷ "Ku kɔc wēn aabï wētde dhuk nhom ëlä, 'Bëny, yï cuk tïj nēn yï nök cɔk buk yï muöc këcam? Ku nök rou yï buk yï muöc këdek, ³⁸ ku cuk yï tïj nēn ke yï bö keny yic buk yï lor? Ku yïn acïn lubo goku yï ruök köu? ³⁹ Yï cuk tïj nēn ke yï tuany, ke yï cï mac buk yï la neem?" ⁴⁰ Ku abï Bënyñaknhom lëk ke, wēt yic alëk we, 'Këriëc ëbēn cäk luöi raan tök kam wämäthkië thiikä, aa cäk luöi ya aya.'

⁴¹ "Ku abï lëk kɔc lɔrj cam, 'Aa wek kɔc cï ciēn, jälkë ë tēn bäk la many dēp yic akölrïëc ëbēn, many cï guir tēnē jɔrjrac ku atuöccke ëbēn. ⁴² Rin wäär nök cɔk ya, wek aa këc ya muöc këcam, ku nök rou ya ku wek aa këc ya muöc këdek. ⁴³ Ku wäär yen ë jäl ku wek aa këc ya gɔrj pandun, ku yen ya cïn köu alath, wek aa këc ya ruök köu, ku yen a ya cï tuaany, ku mac ya ku wek aa këc bēn bäk ya neem.' ⁴⁴ Ku kɔckui aya aabï thiëc, 'Bëny, yï cuk tïj nēn ke yï nök cɔk ku rou, ku ye nēn yï bö keny yic, ku cïn alanh ceñ, ku tuany yï ku mac yï ku yïn akëcku kony?" ⁴⁵ Ku abï bēer, tēnē ke, 'Wēt yic alëk we, këriëc ëbēn këckë luöi wämäthkië thiikä, ka këckë luöi yen aya.' ⁴⁶ Ku keek aabï la tē bï ke reem thïn akölrïëc ëbēn, ku kɔc path aabï la tē bï kek pïr thïn akölrïëc ëbēn."

26

Amat nək Jethu

(Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Nawën cī Jethu thök jam kek kacken ye buəəth, ke lək ke, ² “Cimën ɲic wek ye, Yan Ayum cīn yic luəu abī yecök jək nīn karou bī bēn. Ku Manh Raan abī luəm tənē kək rɛc bīk piäät tim cī rīiu kəu.”

³ Kaam awën ke kəcdīt kək Nhialic ku kəcdīt baai Itharel, aake mēt pan raandīt kək Nhialic cəl Kaipa, ⁴ ku guirkē tē bī kek Jethu dam thīn ke cīi ɲic ku nək. ⁵ Ku luelkē, “Acuk dəm aköl yai. ʏok aabī tīit bī kək kaŋ jəl, rin na dəmku, ke kək ɲoot yai yic, tēdē ke kək juēc aa thār kek ʏo.”

Maria aci tē theek yen Jethu thīn nyuəəth

(Mk 14:3-9; Jn 12:1-8)

⁶ Təwën rēer Jethu Bethanī pan raan atuet cəl Thaimon, ⁷ ke tik bə təwën mīth yen, ke muk tōny koor cī cuēc tīəm ril la yic miök ɲīr ye ʏəc wēəu juēc apɛi, ku kuem thok ku luuŋ miök Jethu nhom ēbən. ⁸ Go kək Jethu buəəth puəəth dak wën tīŋ kek kēnē, ku jīεmkē kamken, “Yeŋö tuuk yen miök ɲīr?” ⁹ “Miök ɲīr kēnē ɲuət aci ʏaac wēəu juēc ku gēm wēəu kək ɲəŋ.”

¹⁰ Go Jethu kē luelkē ɲic, ku lueel tənē ke, “Pälkē, yeŋö nyieeny wek ye? Kē cī looi tənē ʏa yen tīŋ, ee kēpath apɛi. ¹¹ Kək ɲəŋ aabī rēer kamkun akölaköl, ku ʏen acīi bī rēer kek we akölaköl. ¹² Wën luuŋ tīŋ kēnē miök ʏaguöp, ee looi kēya bā təc bī guäpdīē guuir bī jal thīök. ¹³ Wek alək yic, kuat tē bī Wēt

Puøth Yam piöcc thïn pinynhom, kë cï tinj kënë looi, abï ya lueel bi ye atak.”

Judath aci Jethu yaac

(Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

¹⁴ Nawën ke raan tök kam atuuc kathiäär ku rou, cöl Judath Ithkariöt la tënë köcdit käk Nhialic ¹⁵ ku lueel, “Yeñö bäk yiék ya tē thön yen we Jethu?”

¹⁶ Gokë gäm wëeu juéc. Ku jöl tē bi yen Jethu däm thïn wïc.

Jethu aci miëth yai cam kek atuöcke

(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹⁷ Nawën aköl tueñ Yandit Ayum cïn yic luou, ke köc Jethu buøth bö tënë ye, ku thiëckë, “Ye tēnen wïc bi yok miëth yai guir thïn tënë yi?”

¹⁸ Go bëër, “Lak geeu tënë ñekdüt ku lëkkë ye, ‘Aye Bányda lueel, aköl bi luoidië thök aci bën. Ee paandu yen abï yen Yan Ayum cïn yic luou cam thïn kek köckiën ya buøth.’ ”

¹⁹ Go köc ë biöøth kë cï Jethu lëk ke looi, ku guirkë miëth yai.

²⁰ Nawën la thëi bën ke Jethu nyuc kek köcken ye buøth kathiäär ku rou bik mïth. ²¹ Tëwën mïth kek ke lueel Jethu, “Wek alëk yic, raan tök kamkun abä luom.”

²² Gokë puøth riäak apei ku gëikë, ku thiëckë tök-tök, “Makei! Ye yic? Ye yen Bëny?” ²³ Go Jethu bëër, “Ee raan tök kamkun lut yecin kek ya aduök yic, yen ë raan bi ya gaany. ²⁴ Ee yic, Manh Raan abï nöc cüt tē cï gät ye rienke athör thær yiic. Ku raan bi ye luom abï gum apei! Ku anuëën tënë ye diët këc kañ dhiëeth.”

²⁵ Ku Judath aya, ëcī Jethu thiëc, “Raan piööc, ye ya?” Go Jethu bëër, “Ee yī.”

Guirku röt apath buk guöp Bëny rəm

²⁶ Tëwën mīth kek, ke Jethu löm ayup ku dɔɔc ku beny yic, ku gëm kɔcken ye buoθh ku lueel, “Löm kē kēnē, ku camkē, kēnē ee guäpdië.”

²⁷ Ku lööm aduŋ cī thiäŋ muön abiëc, ku leec Nhialic ku gëm ke ku lueel, “Dëkkē thīn ëbën.”

²⁸ “Kēnē ë riemdië, riem döör kek Nhialic, bī kuër rin bī adumuööm kɔc ëbën päl piny. ²⁹ Alëk we, γen acīi bī ben dek muön abiëc pinynhom tēn kek we, yet aköl bī γok ye dek γodhie pan Nhialic.”

Jethu acī kē bī Pīter ye jai lueel

(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

³⁰ Nawën cīk jāl thök ke ket waak ku lek gən Olip cök.

³¹ Ku lueel Jethu tēnē ke, “Wek kackië, wek aabī kat ya ë wëër kēnē cīmēn kēwäär cī gōt athör thëer wël Nhialic yic ëlä, ‘γen abā abiöök cɔl anak ku amël aabī wëer.’ ³² Ku tē cī γen rot jət ran yic, ke γen abi kaŋ la Galilia ba we la tiit thīn.”

³³ Go Pīter lueel tēnē Jethu, “γen acīi bī kat tē cɔk kɔc ëbën kat yī!” ³⁴ Go Jethu bëër, “Alëk yī, ee wëër kēnē, ke thən ajīth kēc kiu, yīn abā jai arak diäk.”

³⁵ Go Pīter dhuök ye, “Na cɔk ya nök kek yī, ke yīn acā bī kaŋ jai.” Ku lueel kɔcken kök ye buoθh ëbën këya.

Jethu aröök ke ηic lɔn bī ye nök

(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

³⁶ Kaam wën ke Jethu kek kacken ye buoath la tē cəl Jethemani, ku lueel tēnē ke, “Nyuöockkē tēn, ku yiēnkē, ɣen ala tēēn ba la rōök.” ³⁷ Ku cəl Pīter ku wēt Dhubedī karou, ku jəl rēer ke nēk atiēel, ku dhiεeu apēi yepuōu. ³⁸ Ku lueel tēnē ke, “ɣen adhiau puōu apēi, ee thou guōp. Rēer kē tēn ku yiēnkē.”

³⁹ Ku le tuen tēthin-nyoat, ku rēeny rot piny ke gut yenhom piny ku rōök elä, “Wä, na lēu rot ke yi cəl kēreεc tit ɣa aciī bö. Ku acie wēt piändiē, ee wēt piändu.”

⁴⁰ Nawën ke dhuk tēnē ke kadiäk ku yök ke ke nin. Go lueel tēnē Pīter, “Niεenkē! Cäk yiēn tēthin-nyoat? Yenjö ye wek nin kēlä? ⁴¹ Yiēnkē ku rōökkē bi we cīi them jakreεc. Puōu ē gam ku guōp acin riεl.”

⁴² Ku ben jäl ku le rōök elä, “Wä, na cīi kēreεc kēnē jiēl, ke wēt piändu abi rot looi.” ⁴³ Ku ben dhuk tēnē ke, ku ben ke yök ke nin, rin cī nin ke göök apēi.

⁴⁴ Goke nyääŋ piny ku ben jäl, ku ben la rōök cimēn awën, kēn ye kek diäk. ⁴⁵ Ku dhuk tēnē kacken ye buoath ku lueel, “Ŋot we nin! Lääŋkē? Tēn nin aci thök, tiēnkē Manh Raan aci luōm kōc reεc. Ēmēn tē bi ɣa jal thōn kōc reεc aci yēēt. ⁴⁶ Raan cä luōm aci bēn. Jatkē röt, lokku buk rōm!”

Jethu aci dām

(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

⁴⁷ Tēwën ŋot jīεem yen, ku Judath raan tōŋ kōc atuuc kathiäär ku rou yēēt. Ku yeen ē cath kek kōc juēc muk paal ku atuel, ke cī kōcdit kāk Nhialic ku kōcdit baai tooc. ⁴⁸ Ku Judath aci kōc awën cath kek ye, lēk tē bi kek raan wickē bik bēn dām ŋiεc thīn,

älä, “Raan ba muöth ku ciem yen ë raan wiëckë. Damkë ku kuathkë.”

⁴⁹ Kaam wën yëet Judath, ke la tënë Jethu nyin yic ku lueel, “Bëny,” ku muöth ku ciim. ⁵⁰ Go Jethu bëer, “Mäthdië, loi kënë bi yin ë tën.” Go kəc awën bën ku dämke Jethu ku derkë. ⁵¹ Go raan tök kam kəc awën rëer kek Jethu palde miëet bei, ku tök alony lui pan raandit käk Nhialic yic, abi tëm yic wei. ⁵² Go Jethu lëk ye, “Dhuşk paldu tēden awën, kəc ye wic bik kəc nök, aabi thou aya këya. ⁵³ Cäk ë tak lon nadë, ka lëu ba Wä thiëc bi ya tuśc atuuc nhial juëc apci bik ya bën kony? ⁵⁴ Ku na ye këya, ke wël athör thær Nhialic bi röt tiëŋ, wël ye lueel ka dhil rot looi këlä?”

⁵⁵ Ku kaam wën ke lueel Jethu tënë ke ëlä, “Cäk bën we muk atuel ku paal bäk ya bën däm, ciët ya ye raan kəc rum? Yen ee rëer kek we akölaköl ya piöoc kəc luan Nhialic, ku wek aa këc ya däm. ⁵⁶ Ku kënë aci rot looi bi kë ci göt athör thær wël Nhialic yiic yenhom tiëŋ.” Ku jəl kacken ye buöth ëbën nyäaŋ piny ku ketkë.

Jethu aci yäth luŋ bāny Itharel yic

(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Ku jəl kəc awën ci Jethu däm, Jethu yäth pan Kaipa luk yic, ci bāny käk Nhialic Itharel, ku kəc piöoc lööŋ kenhim mat thin. ⁵⁸ Ku Piter ë biöth, ke mec kəc cök ciëen agut tē yëet yen pan bëny luk yic. Ku nyuuc kek kəc bëny tiit, ku jəl rëer bi kë lui Jethu tiŋ. ⁵⁹ Bāny luk ku kəcđit käk Nhialic aake ci nyuc bik Jethu wic guöp awuśc ci looi, rin bi kek ye tēm

thou. ⁶⁰ Ku acin awuöc cii bën yök, cak alon ye kac juéc ye luom lueth, ke wëlken akéc röm. Nawën ke kac karou jot röt, ⁶¹ ku luelkë, “Acuk pinj ke lueel, ‘Ûen abi luanj Nhialic kënë thuör piny, ku na ye aköl ye nin diäk ke ÷en abi dët buth nyiende.’ ”

⁶² Go Kaipa raandit käk Nhialic rot jot ku thiëc Jethu, “Cin wët dhuk nom ë wël ci luëel yiguöpkä yiic?” ⁶³ Go Jethu biët. Go Kaipa ben lëk ye, “Yin athiëc rin Nhialic ba lëk yo lon ye yin Raan ci lac ku dác, Manh Nhialic.”

⁶⁴ Go Jethu lëk ye, “Ee yic, cit tã ca luël ye. Ku anot lëk we ëbën lon ëmën yet tuen, wek aabi Manh Raan jal tinj ke ci nyuc cuëny Nhialic njic kãnj looi ëbën, ku bii puol nhüim nhial.”

⁶⁵ Go Kaipa aläthke ret yiic yeköu ku lueel, “Acï Nhialic tön guöp. Yenö not wicku kac kök bi ben jam käk ci looi ëmën? Ku wek aaci tã tön yen Nhialic thin pinj. ⁶⁶ Yenö yen wëtdun?” Gokë bëër, “Ala guöp awuöc, adhil nök.”

⁶⁷ Ku jol kac kök aa nuööt nyin ku guutkë kecin. Ku lëk kac kök ye tëwën ye kek ye gut, ⁶⁸ “Raan ci lac ku dác, mæek raan yi gut?”

Pïter ajëi Jethu

(Mk 14:66-72; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Kaam wën not rëer Pïter piiny kal yic pan bëny, ke nyen lui pan Kaipa bö tënë ye ku lueel, “Yiin aya, yin yi rëer kek Jethu raan Galilia.”

⁷⁰ Go jai kenhüim ëbën ku lueel ëlä, “Ûen acii raandun ye lueel njic diën. Ku kë ye lueel acä cak deet yic aya.” ⁷¹ Ku ler ayeer. Go nyen dët alony

bēn ku lēk kəc awēn kääc thīn, “Mony kēnē ē ye rēer kek Jethu raan Nadharet.”

⁷² Go Pīter bēn jai ku kuēēŋ ku lueel, “Υεν akuc mony kēnē.”

⁷³ Ku kaam awēn, ke lueel kəc kääc thīn tēnē Pīter, “Ee yic, yīn ē raanden rin yīn ē raan Galilia, yīn ē jam cīmēnden.”

⁷⁴ Go Pīter rot bēn kuēēŋ, “Nhialic abā nōk tē cīi yēn yic luel! Υεν akuc raan jιεμ wek rιενke!” Nyin yic tēwēn ke thōn ajīth kiu. ⁷⁵ Go Pīter kēwäär cī Jethu lēk ye tak. “Tuenŋ ke thōn ajīth kēc kiu, ke yīn abā jai arak diäk.” Ku ler ayeer ke cī guōp yār ku dhiεu.

27

Kəc Itharel aaci Jethu gaany tēnē Pilato (Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jn 18:28-32)

¹ Nayōn nhiäk rial yic, ke bānydīt kāk Nhialic, ku kəcdīt baai mēt tē bīk luōi Jethu ku bīk nōk. ² Gokē rek ku kuεthkē tēnē bēnydīt Pilato, raan Roma.

Judath aci thou (Luo 1:18-19)

³ Nawēn le Judath, raan wäär gəəny Jethu tīŋ, lōn cī Jethu tēm thou, ke riääk puōu apēi ku dhuk wēēu ke cī ye riōp ciēen tēnē bāny luk. ⁴ Ku lueel, “Υεν aci kērac looi rin cī yēn raan cīn guōp awuōc luōm ē lueth.” Gokē bēer, “Ee wētdu, acīn kēda thīn.”

⁵ Go Judath wēēu cuat kal luanŋ Nhialic yic, ku le rot nōök.

⁶ Go bāny kāk Nhialic wēēu kuany ku luelkē, “Acīi path buk wēēukā mat wēēu ye juaar yiic yōn Nhialic, rin ye kek wēēu ē rιεm.” ⁷ Ku jōlkē tē bī

kek wëëu luoi thïn guëek yic. Nawën ke matkë yic bik piny ye ke tiop wec thïn kəc cuëc ë töny, γοοc ë wëëukä, ku bï ya tē ye kəc thäi cï thou Jeruthalem thiök thïn. ⁸ Ku ë yen kë ye dom kënë cəol, ke cəl, “Tiom Riem,” agut ya akölë.

⁹ Ku kënë cï Jeremia, raan käk Nhialic tiŋ, lueel ëlä thεεr aci yenhom tiεεŋ, “Aaci wëëu lööm, wëëu kek ke cï kəc Itharel gam bï ya kek γοοc yeen,

¹⁰ ku γοοc kek piny raan cuëc ë töny cïmën cï Bëny ye lëk γεn.”

Pilato aci Jethu thiëc

(Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jn 18:33-38)

¹¹ Ku Jethu ë kääc Pilato nhom. Go Pilato thiëc, “Ye yïn Bënyŋaknhom kəc Itharel?”

Go Jethu bëër, “Ee γεn, cït tē ca luël ye.” ¹² Ku acïn wët cï bëër wël juëc ke ye bäny Itharel luεεl yeguöp.

¹³ Go Pilato thiëc, “Cïi kajuëc cï yï gaanykä ye piŋ?”

¹⁴ Go Jethu biεt ke cï wët Pilato bëër. Go Pilato gäi apëi.

Jethu aci tēm thou

(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jn 18:39–19:16)

¹⁵ Ruöön ëbën, aköl Yan Ayum cïn yic luou, bënyŋaknhom ee raan tök kam kəc cï mac lony, tē wïc kəc baai ye bï lony. ¹⁶ Ku ë ruöön kënë raan cï käreç apëi looi cəl Barabath ë mac. ¹⁷ Nawën cï kəc kenhïim kut, ke thiëc Pilato ëlä, “Yeŋa wiëckë ba lony tënë we, ye Barabath aye Jethu, ye cəl Raan cï ləc ku dəc?” ¹⁸ Rin ee ŋic Pilato lön ë yen tiεεl yen ë thön kek Jethu ye.

19 Tëwën cî Pilato nyuc thönyde nhom luk yic, ke tuc tiɛnde wët, “Duk them ba yithok mat raan cîn kē cî wuöc kënë guöp, kēde ē bēn ɣanhom kecīt nyuōth wēn akōu bā pēn nīn.”

20 Ku kōc ater Jethu aake kōc kuōöt thook bīk lēk Pilato bī ya Barabath yen lony, ku cōl Jethu anāk. 21 Nawēn thiēc Pilato ke, “Yenja kamken karou wiēcckē ba lony tēnē we?” Gokē lueel, “Ee Barabath.”

22 Go Pilato ke thiēc, “Yenjö ba looi tēnē Jethu raan ye lueel ka cî lōc ku dōc?”

Gokē rek yic ēbēn, “Apiēēt tim cî rīiu kōu.”

23 Go Pilato ke bēn thiēc, “Yenjö? Ye awāc nō cî looi?” Gokē bēn rek yic rōldīt apēi, “Apiēēt tim cî rīiu kōu.”

24 Nawēn tīɲ Pilato ke cīi bī lēu, ku tīɲ aya ka aliääp bī rot looi, ke cōl pīu ku lōk yecin kenhūim ke dēi kek ēbēn ku lueel, “Thon ē raan kēnē aliu ɣacin! Arēēr wecin.”

25 Gokē dhuök ye ēbēn ke ke cî puōth dak, “Riēmde abī tāu ɣocin ku miēthkua cin aya.” 26 Go Pilato Barabath lony. Ku wēn cî yen apuruuk yōök bīk that ku ɲakkē nhom kuōōth, ke gēm ke bīk la piāät tim cî rīiu kōu.

Apuruuk aaci Jethu bui

(Mk 15:16-20; Jn 19:2-3)

27 Go apuruuk Pilato, Jethu kuaath pan bēnyɲaknhom. Ku jōl apuruuk ēbēn gōōm piny.

28 Ku dēkkē alāthke bei ku rukkē alanh thith lual yekōu. 29 Ku cuēcckē kou ku ɲek kek yenhom, ku tēükē wai ciinden cuēc. Ku gutkē kenhīōl piny yenhom bīk nyuōōth ciēt leckē ku buikē, “Mādho

Bënyŋaknhom, Bëny Itharel.” ³⁰ Ku ŋuutkë guöp ku yuupkë nhom wai. ³¹ Wën cï kek ye jal bui këlä, ke dëk alanh wën bei, ku dhukkë aläthke yeköu. Ku kuathkë bïk la piäät tim cï rïiu köu.

Jethu aci piäät tim cï rïiu köu

(Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

³² Tëwën le kek tē ye kəc la nök thïn, ke räm kek mony cəl Thaimon raan pan Thirene, gokë däm riel bï tim cï rïiu ket. ³³ Ku yeetkë tē cəl Golgotha. (Ku wëtde yic, gən la guen-ŋen cit apen nhom raan.) ³⁴ Ku gëmkë Jethu muön abiëc cï liäap wäl kec cəl gal bï dek, nawën thiëep ke kuc ye.

³⁵ Gokë piäät tim cï rïiu köu, ku cuetkë gæk bïk aläthke tek kamken. ³⁶ Ku jölkë rëer bïk tiit. ³⁷ Ku jölkë awuöc yekë tak ke cï Jethu looi göt yenhom nhial tim cï rïiu köu ëlä, “KËNË Ë JETHU BËNYŊAKNHOM ITHAREL.” ³⁸ Ku piëetkë cuër karou kek Jethu tiim cï rïiu kööth aya, raan tök ləŋ cuëc ku raan tök ləŋ cam.

³⁹ Ku jəl kəc ke ye tēek tēwën, Jethu aa cuiit ku latkë ku luelkë, ⁴⁰ “Cie yïn wäär ye lueel lən bï yïn luan Nhialic thuör piny ku buth nïn kadiäk! Kony rot tē ye yïn Manh Nhialic! Bäär piny tim cï rïiu köu!”

⁴¹ Ku bui kəc kək Nhialic, ku kəc gät lööŋ ku kəcđit baai. ⁴² “Ee kəc kək kony ku cïi rot kony! Cie yen Bënyŋaknhom Itharel? Cəl abö piny tim cï rïiu köu ëmën, ku abuk jəl gam! ⁴³ Yeen ë Nhialic ŋööth, cəl ajəl Nhialic kony ëmën tē wïc yen ye. Rin aye lueel ëlä, gən ë Manh Nhialic.”

27:34 Wk 69:21 **27:35** Wk 22:18 **27:39** Wk 22:7; 109:25

27:40 Mt 26:61; Jn 2:19 **27:43** Wk 22:8

⁴⁴ Agut cuēr awën cī piäät tiim kööth kek ye, ee yekë tōon guöp aya.

Jethu aci thou ayic

(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

⁴⁵ Nawën aköl ciel yic ke muöth loi rot yet tään aköl pan awën. ⁴⁶ Nawën tään aköl ke Jethu cöt röldit, “*Eli, Eli, lama thabakthani?*” Ku wëtde yic, “*Nhialicdië, Nhialicdië, yenjö pël yin ya wei.*”

⁴⁷ Nawën piŋ kōc kōk ke kääc ë tēnē, ke luelkē, “*Mony kēnē acəl Elija.*” ⁴⁸ Go raan tōk kat ku lut alath muön wac yic, ku tēü wai thok ku yōok Jethu thok.

⁴⁹ Ku lueel kōc kōk, “*Titku buk tīŋ lōn bī Elija bēn bī bēn kony!*”

⁵⁰ Ku jōl Jethu keŋ apēi ku thou.

⁵¹ Kaam wēn ka alanh ye gēēŋ bī luanŋ Nhialic tek yic alōŋ thīn rēet yic rou, jōok nhial yeet piny. Ku loi ayiēkyiēk dīt rot ku yer piny yic. ⁵² Ku ŋany rēŋ kenhiim, ku gup kōc juēc, kōc path wäär cī thou aaci bēn pīr ku jōtkē rōt. ⁵³ Ku wēn cī Jethu rot jōt, ke jiēl rēŋ nhiim ku lek Jeruthalem ku nyuthkē rōt kōc juēc.

⁵⁴ Nawën tīŋ bēny apuruuk ku apuruukken ke tit Jethu, ayiēkyiēk piny ku kāk cī rōt looi ebēn ke riōc apēi, ku luelkē, “*Yeen ë Manh Nhialic guöp alanden.*”

⁵⁵ Diäär juēc aake tō thīn, ku keek aake daai tēmec. Wäär rēer Jethu Galilia, ë ye diäärkā buōth bīk miēth aa looi tēnē ye. ⁵⁶ Kam ë diäärkā, Maria Magdalena ku Maria man Jemith ku Jothep, ku jōl a man wēēt Dhubedi aake tō thīn aya.

*Jethu aci thiök**(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)*

⁵⁷ Wën col piny, ke mony ajak gen Arimatheo col Jothep ci wët Jethu gam bö. ⁵⁸ Ku ler tënë Pilato ku thiëc guöp Jethu bi la thiök. Go Pilato lëk apuruuk bik gam ye. ⁵⁹ Go Jothep guöp Jethu bëi piny tim köu ku der alanh yer, ⁶⁰ ku tëu ran ci wec kuur yic. Ku lör kuur dïtet ran thok ku jiël. ⁶¹ Maria Magdalena ku Maria dëëtë aake ci nyuc ke ci kenhüim wël ran.

Kac tit ran

⁶² Nawën aköl Dätëm aköl bö aköl Dhiëc cök, ke kacdït käk Nhialic ku kac akut Parathï la tënë Pilato, ⁶³ ku luelkë, “Bëny, acuk tak, wäär pïr aluenh kënë ëci lueel ëlä, ‘Ûen abi ben pïr nïn kadiäk cök.’” ⁶⁴ Këya, lëk apuruuk bik ran tiit apath yet aköl ye nïn diäk, rin bi kacken ye buoath guäpde cïi kual ku törkë tënë kac lon ci ye jot thou yic. Ku luenh ciëen abi dït apai tënë luenh tuen.”

⁶⁵ Go Pilato lëk ke, “Calkë apuruuk bik ran la tiit apath cit tē wïc wek ye thïn.”

⁶⁶ Gokë la ku buthkë ran thok ku thanykë thok ë kienden ku tëükë apuruuk ran nhom bik tiit.

28*Jethu aci rot jot ran yic**(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)*

¹ Nayon nhiäk rial aköl Nhialic ke Maria Magdalena ku Maria dëëtë, la bik ran la neem. ² Ku kaam awën ka ayiëkyiëk piny dït apai loi rot, ku

27:63 Mt 16:21; 17:23; 20:19; Mk 8:31; 9:31; 10:33-34; Lk 9:22; 18:31-33

bö atuny Nhialic ku ləər aləl wei raŋ thok, ku nyuuc yenhom, ³ ke ceŋ aləth yer apei la toptop, ku dëp nyin cīt ye deŋ biεr. ⁴ Go apuruuk puəth jiεth ku riəöckë apei abik ril wei ciεt kəc cī thou.

⁵ Go atuny Nhialic jam tənë diäär ku lueel, “Duökkë riöc, aŋiεc wek aa wiε Jethu wäär cī piäät tim cī riüu. ⁶ Aliu tən, aci rot jət cīt tēwäär cī luél ye. Bäk, tiεŋkë tēwäär cī ye tääu thün. ⁷ Lackë la bäk la lək kəcken ye buəth, ‘Lən cī yen rot jət raŋ yiε ku ala Galilia bik la röm thün.’ Lak lëkkë ke këya.”

⁸ Go diäär jäl raŋ nhom ke ban kekööth ke cī riöc, ku keek ke mit puəth aya, bik thok riεεŋ tənë kəcken ye buəth.

⁹ Kaam awën ke Jethu räm ke ke ku lueel, “Bī döör arëer kek we.” Gokë bën tənë ye ku cuetkë röt piny yenhom ku dämkkë cök ku dorkë. ¹⁰ Go Jethu lək ke, “Duökkë riöc,” “Lak lëkkë wämäthkiε bik lac la Galilia tē bī yok la röm thün.”

Apuruuk aaci kë cī rot looi la lueel

¹¹ Tēwën ηoot diäär dhël yiε ke la geeu, ka apuruuk abëk, apuruuk ke tit raŋ yiic, la geeu ku lek bāny lək kāk cī röt looi ëbën. ¹² Go bāny Itharel amat cəəl. Nawën cik kë cī rot looi jääm yiε, ke matkë yiε bik apuruuk gäm wëü juεc apei, ¹³ ku bik lueel, “Lən ë niin kek nawën ke kəc Jethu buəth bö waköu ku kualkë guäpde yo nin. ¹⁴ Ku na piŋ Bënyŋaknhom ë wët kënë, ke yok aabi jam ke ye bī ciεn këεεc yök we.”

¹⁵ Go apuruuk wëü däm ku jölkë wët awën cī bāny ke kuööt thook aa lueel. Ku jəl wëtten thiëi kəc Itharel yiθ. Ku ë yen kë yekë lueel agut ya aköl.

Jethu aci rot nyuəth kəcken ye buəth

¹⁶ Nawën ke kacken ye buoath kathiäär ku tök lööny dhöl bik la Galilia. Ku lek gät nhom tē cī Jethu lēk ke bī kek la röm thīn. ¹⁷ Tēwën tiŋ kek ye ke dorkē, ku kəc kək keyiic aake diu ciēt cie Jethu ayic. ¹⁸ Go Jethu rot cuät ke ku lueel, “Ÿen aci yiēk riel nhial ku piny. ¹⁹ Lak pinynhom ebën ku lēkkē kəc wēt diē. Ku miackē kenhīim Rin Wun, ku Wēnde ku Wēi Nhialic, ²⁰ ku piöckē ke bik kajuēc ca lēk we gam. Ku muökkē wenhīim lön Ÿen abi rēer kek we akölaköl yet thök ē piny.”

Lëk yam
New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka,
Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xcv

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55